

ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ "СВІТОЧ ПРИДНІПРОВ'Я"

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ВИХОДИТЬ З ЛИПНЯ 1991 р.

БОРИСТЕН

2019 рік

№ 07(336)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ
ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІСЯЧНИК

Масовим це явище назвати складно. Однак, з кожним роком воно набуває поширення: молоді українці з діаспори приїздять на стале життя в країну своїх предків. **Уляна Палюх – Замасло разом з донькою Дзвінкою** вже не один рік мешкає в Україні. Про подробиці долі українки з американського штату Нью-Джерзі **читайте в рубриці «Новини Фундації «Промітейв отвіт»** у цьому номері журналу.

“У всіх народів мова – це засіб спілкування, у нас це – фактор відчуження. Не інтелектуальне надбання століть, не код порозуміння, не першоелемент літератури, а з важкої руки Імперії ще й досі для багатьох – це ознака націоналізму, сепаратизму, причина конфліктів і моральних травм. Людина розмовляє рідною мовою, а на неї озирються...”

“Нації вмирають не від інфаркту, спочатку в них відбирають мову”

Ліна Костенко

«Бористен (Борисфен)» – незалежний і недержавний український науково-популярний щомісячник, який висвітлює наукові, культурні, соціальні, історичні події. Видавцем і засновником часопису є Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», голова правління письменник і видавець Фідель Сухоніс. Видавець: Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», Дніпровський Національний Університет імені О.Гончара

Серія КВ, реєстр. номер 16084-4556 ПР. Рік видання двадцять перший. Постановою президії ВАК України від 9 квітня 2008 року за № 1-05/4 журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватись основні результати дисертаційних робіт з історії, філології, політичних наук, мистецтва та культурології.

Редакція не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальності за недостовірність опублікованих даних. Редакція не несе відповідальності перед авторами і/або третіми особами і організаціями за можливу шкоду, нанесену публікацією статті. Редакція має право скоротити матеріал без згоди автора. Редакція сплачує гонорари тільки за матеріали, які замовлені авторами.

Адреса журналу «Бористен»: Адреса редакції
а/с № 791, 49008 м. Дніпро, Україна
Телефон: (050) 340 - 28 - 27
e-mail: fidelsukhonis@gmail.com

Представництва редакції:

У Києві: Олег Чорногуз, тел: (067)2555026
У США: Bahriany Foundation, Inc. 19669 Villa Rosa Loop, Fort Myers, FL 33967, USA
З релігійних справ у США та Канаді: Mr. V. Babanskyj, 74 Oakrige, Watchung, N.J. 07069, USA;
У Румунії: Ritco Virgil STR. 1 Decembrie 7. Bloc 19 Sc B. Ap. 8 8885 Macin Jud. Tulcea Romania;
У Бразилії: Wira Selanski, Rua General Glicerio, 400 apt.701, 22245-120 Rio de Janeiro, RJ Brazil, Telefax (00-55-21) 2556-5517
У Ізраїлі: Svitlana Glaz, Arie Rubin, 18\I, Lod, Israel
У Польщі: Juri Hawryluk, skr. poczt. 55, 17 - 100 Bielsk Podlaski, Polska
У США: Raisa Chejlyk. 4000 S. Biscayne Dr. #213 North Port, FL. 34287.

Електронні версії журналу borysten.com.ua

Долучайтесь до нас у соцмережі
[facebook.com/borysteninfo](https://www.facebook.com/borysteninfo)

Верстка/дизайн журналу "CatArt"

Видавець ФОП Озеров Г.В. м.Харків, вул. Університетська, 3\9 Свідоцтво про державну

реєстрацію № 818604 від 2.03.2000

Папір офсетний. Друк цифровий Щомісячник, наклад: 1500 примірників

Колонка редактора

Оптимізм буде, - любив повторювати незабутній Іларіон Хейлик. З острахом чекаємо перших екзит-полів сьогоднішніх виборів. Дехто з моїх приятелів і близьких у відчаї. Ревани Кремля, все пропало.. А я хочу подати пару слів про це фото. Коли навесні далекого вже 1984 року я вирішив у такому "дрес-коді" сфотографуватися для випускного альбому фізтеху, то фактично ніхто з мого тодішнього оточення не сприймав це природно. В найкращому випадку вважали це за незрозуміле дивацтво. Фотограф -єврей, ніяк не коментуючи мій "прикид" лише спитав: "А што, Ви так і будете сніматися?" Немов я вдягнув хіджаб. Одне слово, тоді виглядав не просто білою вороною, а справжнім альбіносом. Щоправда, нічого не сказали ані у парткомі університету, ані в комітеті комсомолу. Можливо, через те, що "прикрив" завбачливо вишиванку комсомольським значком.

Нині маємо всеукраїнське свято "День вишиванки", будь-хто на вулиці вдягнутий у народні строї не викликає аж ніякого здивування. І такі зміни за життя одного покоління! На загал, вражаюче. А мені торочать про реванш...

Фідель Сухоніс, редактор журналу

Стор 1	Колонка редактора
Стор 2 -4	ШАНУЮЧИ СВОЄ КОРИННЯ
Стор 5	Пам'ять живе з нами
Стор 6-7	Християнська сторінка
Стор 8-9	ХОДИВ ПО ЛІНІЇ НАЙБІЛЬШОГО ОПОРУ
Стор 10-11	Рубрика М.Дупляка
Стор 12	ВІРА ВОВК ДАВНІЙ ПРИЯТЕЛЬ ЖУРНАЛУ
Стор 13-18	ТЮТЮНОВИЙ АРОМАТ
Стор 19-23	ВАЖЛИВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРО "РУСИНСЬКИЙ" СЕПАРАТИЗМ НА ЗАКАРПАТТІ Любомир Белей.
Стор 24-27	Поетичним словом
Стор 28-29	У Нідерландах висадили соняхи з насіння, яке брали з поля, де впав МН17
Стор 30	Книга, яку варто придбати
Стор 31-33	ДЕЩО ПРО ВАРШАВСЬКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АЛЬМАНАХ
Стор 34	ДНУ – лідер у регіоні та Україні
Стор 35	"Я в серці маю те, що не вмирає":
ТОП-15	цитат Лесі Українки
Стор 36	Втратити Батьківщину

Долучайтесь до нас у соцмережі
facebook.com/borysteninfo

Ще більше цікавої та актуальної інформації на нашому сайті
borysten.com.ua

«Ювіляру на згадку»

ШАНУЮЧИ СВОЄ КОРИННЯ

У вересні біжучого добрий приятельці нашого видання та її постійному автору Любов Василів-Базюк з канадського Торонто виповнюється 90 років. Очевидно, ми не можемо оминати цю поважну дату в житті нашого доброго друга. І найперше хочеться зазначити, що талановиті люди талановиті в усьому. Цю сентенцію сповна розумієш коли знайомишся з долею Любов Василів - Базюк - відомої літераторки і, як на мене, філософа, невтомного організатора і генератора ідей, відданої справі трудівниці, чарівної і душевної жінки, чесною, відважною, відкритою людиною. Все вище перераховане аж ніяк не намагання прикрасити образ, безсумнівно, цієї непересічної особистості. Біографам, літературознавцям ще належить сповна оцінити роль Любов Василів - Базюк в розбудові духовних обширів нашої української громади.

Особисто мені не випадала нагода близько знатися з пані Любов Василів-Базюк. Наше спілкування було віддано на поталу інтернет-спілкуванню. Однак, навіть в такому, так би мовити, форматі дозволяло сповна збагнути обшири особистості цієї творчої натури. Не можу не зупинитися на творчому доробку Любов Василів - Базюк. Позаяк її творам притаманний не лише драматизм, але й милосердя, віра в людину. Авторка спонукає читача згадати про вічні цінності – Бога, родину, Батьківщину. Саме тому її твори так хвилюють душу. І дуже хочеться сподіватися що після ознайомлення з її творами, бодай, якась частка поки –що необізнаних читачів буде вкладати зовсім інший смисл в те чим лякають їх проросійські злочинці-політики: ОУН, УПА, бандерівщина. А люди які не хворіють на національний нігілізм мають добру нагоду отримати задоволення від знайомства із справді непересічною особистістю, ще раз згадати про непрості сторінки нашої національної історії. Нині у нас з пані Любов Василів – Базюк співпраця йде, як то кажуть, повним паром. Адже у видавництві журналу «Бористен» готується до

друку пропам'ятна книгу з нагоди 90-тя славної української патріотки «Жити вільним життям». Планується що нове видання буде складатися з чотирьох основних розділів: «Офіційним рядком» - подяки та привіти ювілярці з України та з-за кордону, «На перехресті думок» - рецензії та інтерв'ю про життєвий і творчий шлях письменниці, «Від серця до серця» - листування та ілюстративна добірка «Переглядаючи світлини». І що особливо слід підкреслити: попри на загал мемуарний жанр згаданого видання книга «Жити вільним життям» буде в нагоді усім, хто цікавиться історією, культурою, релігією та нашою діаспорою. Українське суспільство з багатьох історичних причин завжди страждало й, на жаль, понині продовжує страждати через брак національно свідомої та освіченої інтелігенції. Тим важливіше знати нам про життєвий шлях таких особистостей як українська письменниця з Канади Любов Василів-Базюк. І ще раз доторкаючись до життєвого і творчого шляху української патріотки з країни кленового листя з нагоди поважного ювілею хочеться ще раз засвідчити, що всі її сили і талант були спрямовані на розбудову українства в широкому сенсі.

І за це їй доземний уклін.

Фідель Сухоніс,
шеф-редактор журналу «Бористен»

Від редакції: Адміністрація нашого щомісячника приєднується до теплих побажань з нагоди славної дати в житті Любов Василів - Базюк. І з приємністю вміщує її короткий опис власної долі.

Короткий життєпис
Любови Василів-Базюк

Народилася в селі Видера, Камінь-Каширського р-н, Волинь, у родині отця прот. Йосипа Василіва і Єлизавети Білецької-Василів. У 10 років стала вже емігранткою, втікаючи від більшовиків з Ковеля за ріку Буг у квітні 1940 р. У Холмі закінчила 4 кл. Клясичної гімназії та в травні 1944 р. друга еміграція до м. Криниці на Лемківщині. Транспортном духовенства 16 серпня 1944 р. з родиною від'їхала через Словаччину, Австрію, примусово до Берліна. Втікали від бомб на південь і зупинилися в Баварії в жіночому римо-кат. монастирі Більдгаузені. У цьому монастирі був уряд УНР, багато священників, єпископ Платон з Рівного та інтелігенція з Великої України, Волині, Галичини. Отць В. Івашко організував юнацький пластовий гурток "Журавлі", а старші викладачі гімназійні курси. Переробила п'яту клясу гімназії, а латину і алгебру разом із татом. По війні закінчила реальну гімназію в Новому Ульмі (філія Подебрад - Чехія) з двома відзначеннями з Укр. літератури і історії в червні 1948 р. Виїхала до Канади на контракт до текстильної фабрики в Гамільтон, до року з допомогою фермерів - панства Литвинів - забрала батьків і сестру Катерину до Канади. Активно займалася пластовою працею від м. Холма, Більдгаузену, Швайнфурту, Нового Ульму, Гамільтону і Торонто до 1954 р. У Торонто курінна старшо - пластунського куреня "Вогні" до переходу до сеньйорату. Здала всі три Пластові проби, була новацькою, юнацькою виховницею.

По контракті в Торонто закінчила Веллер Бізнес Коледж, щоб мати фах та не працювати на фабриках. Пливши до Канади познайомилася з Ярославом - Славком - Базюком і його родиною. Славко закінчив свій контракт в Алберті та переїхав до Торонто. Ми одружилися в липні 1952 р., я працювала, Славко студіював і закінчив Політехніку Раерсон - електричний відділ інженерії, а потім доробив програму з математично - фізичного факультету при Університеті Торонто. Коли підрости діти я почала студіювати, закінчила Торонтонський Університет та була прийнята на магістерську програму в Університеті Західного Онтаріо в Лондоні. Закінчила з відзначенням. Лишилася працювати при місті Торонто, де пропрацювала 28 років до 68 років життя у ділянці суспільної опіки й інформацій. Зайнялася вихованнями внуків - двох діток доньки, доктора офтальмолога - хірурга Наталі Базюк, а Славко виховував двох доньок сина - музиканта і музичного техника Андрія. Під час недуги Славка почала писати спомини про дідуня і тата. Вперше поїхала в Україну 2003 р., походила стежками мого дитинства і юнацтва. Видала в Чернівцях спогади "Вони служили церкві і рідному народу". Повністю зайнялася творчою працею, те що не могла робити в молодшому віці. Славко упокоївся в 2007 р. після 4 років недуги. Видала до тепер 10 історичних повістей. Крім того вийшло багато статей на історично-політичні та релігійні теми у Волинських Вісниках у Луцьку, Рівному, Києві та в журналі "Бристен" у Дніпрі.

Деякі статті вийшли в Львові, у США - Свободі, а також і в Новому Шляху в Торонті. Під час 11 поїздок в Україну була гостем - викладачем на історичних факультетах: в Кременці і Житомирі, в духовних академіях і семінаріях в Луцьку, Рівному і Києві. По телевізори і радіо розмовляла в Чернівцях, Кременці, Луцьку, Рівному, Житомирі та Камінь-Каширську. Допомогала семінаристам і студентам степендіями в Луцьку, Рівному, Києві. Жертвувала на будову церков К.П. у Заріччі, Рокитному, Луцьку, Києві, Вірлі, Почаєві і для церкви Чудотворної Ікони Матері Божої з Холма в Луцьку і Городку. Була два рази спостерегачем у 2004 і 2006 р. у Кіровограді і Луганську для 3-го президента В. Ющенка. Помагала Михайлівському Соборі під час Майдану і збрала \$2,700 від знайомих на допомогу жертвам Майдану. Також допомогла на лікування міцно пораненому воїну з Камінь Каширського у Парижі, а другому у Києві. Вислала допомогу до Миргорода на першу газету в Українській мові. Видала 9 історичних повістей та кінчила писати і видала десяту політичну повість про сучасні події в Україні *Новими стежками*. Маю велику збірку поезій, яку з часом підготую до видання. Планую видати всі мої статті, які розкинені в різних збірниках України та почала нову повість про сучасні події, продовження до книги *Новими стежками*. Видання

книжок оплачую своїм грішми з пенсії, видаю 1000 примірників, 950 розсилає видавництво в Чернівцях до університетських бібліотек, єпархій ПЦУ, духовних академій і семінарій, музеїв, обласних бібліотек і районних по всій Україні. Розсилаю по Славістичних відділах в університетах Канади та США. Була нагороджена святішим патріархом Філаретом орденом св. Варвари в Луцьку, орденом св. Миколая Чудотворця в Рівному, в Батурені орденом святих Кирила і Мефодія. У Луцьку була обрана почесним проф. Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки в 2005 р., а цього травня золотою відзнакою Лесі Українки в Східноєвропейському Національному Університеті. Товариство "Холмщина" у Луцьку відзначили мене Дипломом за допомогу в будові церкви Святої Ікони Холмської Божої Матері, а тепер допомагаю викінчити церкву Ікони Холмської Божої Матері в Городку та початок будови Просвіти в Кременці. Допомогала великою збіркою і особистою допомогою в будові високого гранітного пам'ятника над рікою Бугом в селі Пісочному за планом і будовою кандидата наук інженера Володимира Бойчука, присвяченого жертвам польського геноциду Холмського народу. Все це роблю з моєї пенсії. Стараюся виповнювати своє життя працею для добра рідної церкви ПЦУ і Українського Народу.

*Любов Василів-Базюк,
BA, MLS.*

Пам'ять живе з нами

Наші читачі зі стажем добре пам'ятають працелюбного і патріотичного довголітнього репрезентанта журналу на США Іларіона Хейлика. Як не гірко, але його вже не має поміж нас. Однак, дух і настанова славного українця продовжує жити! Нижче подаємо допис, який підготувала вдова Раїса Хейлик – Краснюк. Читаєш ці рядки і немов би бачиш Іларіона. Він завжди був допитливим, не байдужим, намагався познайомити симпатиків журналу з маловідомим. Ось так живе людина в справа і ділах своїх близьких. Вічна пам'ять!

Сентралія

Сентралія - місто в окрузі Колумбія, штат Пенсільванія, США. Колись тисячне містечко сьогодні налічує трохи більше десятка мешканців. Багато корінних американських племен у теперішньому Колумбійському окрузі продали землю колоніальним агентам у 1749 році на суму 500 фунтів стерлінгів. А у 1798 році французький морський капітан на ім'я Стівен Жирар закупив тутешні землі на суму в 30 тисяч доларів. Він дізнався що в регіоні багаті поклади антрациту.

27 травня 1962 року місцеві пожежники у Сентралії підпалили локально з технологічних причин поклади вугілля. Як і в попередні роки дали йому горіти протягом деякого часу. Однак, на відміну від попередніх разів пожежа не була повністю погашена. Вогонь увірвався в лабиринт занедбаних вугільних шахт. Полум'я поширювалося на шахтні тунелі під вулицями міста (місцеві копальні закривалися через небезпечні рівні оксиду вуглецю). Були зроблені численні спроби розкопати і погасити вогонь, але всі вони виявилися невдалими.

Пожежа була надзвичайно руйнівною і здавалося нескінченною. Навіть сьогодні вважається що покладів вугілля достатньо для спалювання ще 250 років.

Нині Сентралія місто привід. Тут вулиці ведуть в нікуди. Залишилося всього 12 осіб які відмовилися виїхати звідце.

Раїса Хейлик (Флорида, США)

На світлині: Іларіон і Раїса Хейлик завжди були щасливі разом.

Про ознаки Христового приходу за Церквою

Продовження.

Початок у попередньому номері

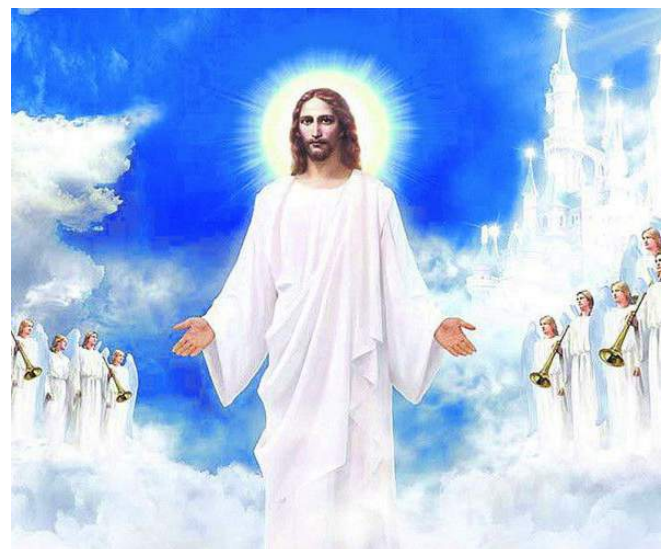
Храм будували протягом 46-и років з величезних тесаних брил каменя. Як можна зруйнувати цей моноліт?

Дні, про які сказав Христос прийшли за 70 років. Римський полководець Тіто, руйнуючи Єрусалим, хотів зберегти будову храму, але при необережності воїнів храм загорівся. В будові було дуже багато золота, яке під силою вогню топилося, розливаючись по каміннях і по різних тріщинах. Солдати й інші, шукаючи золото, розбивали каміння і внаслідок того дослівно виповнилось Христове пророцтво, так що не залишилося каменя на камені. Говорячи про ознаки, Ісус Христос попереджував, що буде голод, війни, мор і землетруси місцями, але це тільки початок (Мф. 24).

І в наші дні маса переселенців на Близькому Сході та й в нашій Україні шукає рятунку. Тисячі дітей навіть сьогодні підуть спати голодними. Візьміть землетруси для прикладу. Колись в радянські часи в школах нас навчали, що кількість землетрусів буде поступово зменшуватися в процесі охолодження землі згідно теорії еволюції. Але погляньмо на статистичні дані. В 10-му столітті нараховано 32 землетруси, в 15-му – 147, а в 17-му – 378. В 19-му сторіччі вже було 2119. За увесь час історії налічується 68 катастрофічних землетрусів, 46 із них було тільки в нашому столітті. Якось наукове передбачення еволюціоністів не

здійснюється. Ісус Христос сказав правду. Також Христос казав про мори. Їх завжди було багато, але колись незнаний вірус СНІДу на початку в США забрав 350.000 життів і так кожного року число жертв збільшується на 40.000. Вже померло близько 650.000, а інфікованих офіційно нараховують до 900.000. З наближенням дня приходу Христа ознаки частішають так як з наближенням заходу сонця тіні стають довшими. Апостол Павло в Першому посланні до Солунян пише: “А про часи та про пори, брати, не потрібно писати до вас, бо самі ви докладно те знаєте, що прийде день Господній так, як злодій вночі. Бо коли говоритимуть: Мир і безпечність, тоді несподівано прийде загибель на них, як мука тієї, що носить в утробі, і вони не втечуть!” (1 Сол. 5:1-3)

Ісус Христос попереджував, щоб не намагалися встановлювати дату Його приходу. Деякі це намагалися зробити, але залишилися посоромлені. Христос сказав, що Він прийде несподівано, як злодій вночі.

Цікаве порівняння подає апостол Павло про частоту ознак Христового приходу, порівнюючи до болі породіллі. Спершу з'являється біль, потім збільшується частішає. А це означає, що вже час спішити до лікарні. Подібно до ознак із землетрусами. Один з наших читачів пише, що він вже втомився читати, як ми страхаємо людей Страшним судом. Ось вже йому 90 років і за цей час нічого не сталося, він копає свого города і ніякий Бог йому не допоміг.

Наш дорогий читач хоче помістити усю історію людства у свій вік і мабуть в межах свого городу. Дуже цікаво пише апостол Петро в Другому своєму посланні про останні дні: “Насамперед знайте оце, що в останні дні придуть із насмішками глуму, що ходитимуть за своїми пожадливістями, та й скажуть: Де обітниця Його приходу? Бо від того часу, як позасинали наші батьки, усе залишається так від початку творіння. Бо сховане від тих, хто хоче цього, що небо було напочатку, а земля із води та водою складена словом Божим, тому тодішній світ, водою потоплений, згинув. А теперішні небо й земля заховані тим самим словом, і зберігаються для огню на день суду й загибелі безбожних людей. Нехай же одне це не буде заховане від вас, улюблені, що в Господа один день немов тисяча років, а тисяча років немов один день! Не бариться Господь із обітницею, як деякі вважають це барінням, але вам довготерпить, бо не хоче, щоб хто загинув, але щоб усі навернулись до каяття” (3:3-9). Спершу Ісус Христос прийде за Своєю Церквою, щоб забрати Своїх і зберегти від днів великої скорботи, яка закінчиться Армагедонською битвою, а потім через сім років прийде, щоб установити Боже тисячолітнє Царство. Це дуже обширна тема, тому ми досить обмежено в скороченій формі пояснили про деякі ознаки Христового приходу. Апостол Петро пише, що Бог не бариться з виповненням Своїх пророцтв, але бажає, щоб люди пізнали правду, навернулись до Бога, сповідуючись в своїх гріхах, і щоб люди прийняли Христа в своє серце і були спасенні та з вірою чекали блаженної надії на зустріч зі своїм Спасителем. Для цього і є ціль нашої бесіди. Отже читайте Святу Євангелію, і самі переконайтеся в істині Божого Слова. Амінь.

« По сторінках бюлетеня Фондації ім. Івана Багряного »

БЮЛЕТЕНЬ

Фондації ім. Івана Багряного

ХОДИВ ПО ЛІНІІ НАИБІЛЬШОГО ОПОРУ

Зала Національного музею літератури (вул. Богдана Хмельницького в Києві) була заповнена вщерть. Люди стояли і в дверях, і в проходах, і на коридорі. На початку березня тут відбулася презентація книги: Микола Кагарлицький «Україна, батьку, в нас одна. Сповідь сина». Це - сповідь сина перед батьком, який у 1920-х роках загинув від рук московської окупаційної влади, беручи участь у визвольній війні у лавах повстанської армії під проводом отамана Зеленого. Сюди ж належать і спогади про самого Миколу Кагарлицького, видатного мистецтвознавця й подвижника, який, на жаль, передчасно відійшов у засвіти. Автори спогадів - відомі письменники, артисти, художники, науковці, зокрема Іван Дзюба, Анатолій Мокренко, Ніна Матвієнко, Ігор Борко, Любомир Пиріг, Василь Перевальський, Лідія Орел та інші. Книжка добре оформлена й ілюстрована багатьма світлинами з домашнього архіву автора. Дружина Миколи Кагарлицького п. Ольга згадує: «29 липня 1989 року на площі біля Верховної Ради УРСР група юнаків оголосила голодовку, обстоюючи українську символіку — синьо-жовтий прапор і тризуб. На них накинулись змпівці. Побачивши цю наругу, Микола став на їхній захист. Тоді змпівці тяжко побили його. До кінця життя він хворів, забутий усіма, крім найближчих друзів...

З вершини прожитих разом понад

Іван Багряний

(1906—1963)

тридцять літ я щаслива і безмежно вдячна Долі, що подарувала мені Миколу, — чоловіка, друга, з Божої ласки талановитого письменника, глибинного мистецтвознавця, музикознавця. Він увів мене в свій Храм Краси, прилюбив до класичної музики, мистецтва, до своїх героїв. Зрештою, і долі в нас схожі: мій батько також був репресований і розстріляний, коли мені виповнилося лише півтора року, вслід за ним померла мати, не витримавши несправедливого суду над чоловіком,

талановитим фізиком і взагалі чудовою людиною.} Понад 300 праць про діячів літератури та мистецтва, книжки про оперну співачку Оксану Петрусенко та одного з унікальних виконавців басового репертуару Михайла Донця, художницю Катерину Білокур (її листи збирав майже 30 років) - це лише малий перелік з того, що здійснив Микола Кагарлицький. У передмові до книжки відомий письменник, добрий і давній приятель Миколи Кагарлицького Олександр Шугай зазначив: «З якою воістину дивовижною майстерністю, благородством, не оминаючи найскладніших стосунків художниці зі своїм оточенням, з рідними, він розібрався в дуже драматичному, стражденному життєписі тієї ж Катерини Білокур! (Сюди додамо й вельми важливу тактовно-шанобливу текстологічну роботу, здійснену над її листами при опублікуванні). Без перебільшення можна сказати, що Кагарлицький воскресив геніальну художницю через двадцять років після її смерті».

І ще: «Ходи тільки по лінії найбільшого опору - і ти пізнаєш світ. Ти пізнаєш його на власній шкірі. А пізнавши світ, ти пізнаєш себе і не понесеш ніколи душу свою на базар, бо вона буде цінніша за Всесвіт і не уде того, хто б її зміг купити». Це слова Івана Багряного? Певна річ, Микола Кагарлицький прочитав їх значно пізніше (не в школі і не в університеті). Але навіть не відаючи про Багряного, не читаючи його творів, він ходив по лінії найбільшого опору. Що це, як не духовна спорідненість із Багряним Великим українцем? Уже пізніше, в незалежній Україні, Іван Багряний став улюбленим письменником Миколи Кагарлицького. Видавництво і упорядники щиро дякують Фондації імені Івана Багряного за сприяння у виданні цієї чудової і цінної книжки, на якій виховуватимуться майбутні покоління.

Надія ГВОЗДЕЦЬКА

Ч. 68 травень – серпень 2019 року

Іван Багряний
(1906—1963)

**“Іван Багряний – одна із
найяскравіших і
найдраматичніших
постатей в українському
письменстві і громадянстві
першої половини і середини
XX ст. Переслідуваний і
караний на батьківщині,...
він не для всіх виявився
бажаним і зручним і в
еміграції, в діаспорі; його
цькували і йому погрожували
розправою політичні
супротивники; замовчуваний
на Україні всі повоєнні роки,
він тільки останнім часом
став відомий нашим
читачам...”**

ЗБЕРІГАЙМО ЧИСТОТУ РІДНОЇ МОВИ

Українські вчені про “русизми” та “росіянізми”

У попередньому числі журналу ми писали про вживання термінів “русизм”, “росіянізм” і “росіїзм”. Виявляється, що останній таки найбільш переконливий, найкращий.

Українські вчені називали слова, що заповнювали український мовний простір по-різному, тільки не “русизм” чи “росіянізм”. Відомий мовознавець Євген Тимченко називав такі слова “московізмами”, “московізмами”, “москалізмами”, “кацапізмами”, “какословієм”, “чужим мотлохом”, “московською нечистю” тощо.

Термін “москалізм” уживає і Василь Сімович: “Балакають подекуди й пишуть: *дев’яносто* – та це *москалізм*; такої форми уживати не треба”. Такий самий термін уживає й Олекса Синявський: “... такі вирази, як “давайте прочитаєм”, “а ну подивимось”, і є непотрібні *москалізми* і їх слід уникати”.

Чужі слова, які незаконно вдираються у мовний простір якоїсь мови, називаються узагальненим словом – “варваризм”. За прикладом далеко не треба йти – досить подивитися, що виробляє східний варвар на Донбасі. Це саме роблять російські варваризми з нашою мовою – плюндрують, нищать її лексичний склад, впливають на фонетичне оформлення слів, її внутрішню природу та граматичну будову і структуру.

Зі стола чи зі столу?

Є чимало іменників, яких вибір закінчення в родовому відмінку залежить від наголосу (щось там упало зі стола й зі столу, а хтось упав з моста і з мосту).

Якщо в цих і подібних іменниках (моста-мосту, стола-столу) зміна закінчення не впливає на лексичне значення, то в більшості випадків закінчення є релевантне у розрізненні семантики слова, напр.: листопада (назва місяця) і листопаду (як пори року чи процесу опадання листя), каменя (одного) і каменю (матеріалу), лінія від центра кола, але прийшла вказівка з центру.

Добре, що українські словники подають при кожному іменникові його закінчення в родовому відмінку, тож не біймося заглядати в словники!

Рубрика Миколи Дупляка

Чи справді “подорожуючий”?

За радянських часів в Україні дуже популярною була “авоська”. Можливо, що й тепер дехто не розлучається з нею. – “В руках у нього була “авоська”, неодмінна супутниця всіх *подорожуючих*” -- писав один автор повісті для школярів.

А тимчасом цю фразу він міг би написати й правильно, удавшись до описової форми: “В руках у нього була сіточка, неодмінна супутниця всіх, що (котрі, які) подорожують”, -- або скориставшись прикметником подорожній: “...була сіточка, неодмінна супутниця всіх подорожніх”.

Початкуючий чи початківець?

В одній газетній замітці читаємо таке: “На вечорі виступали з читанням своїх творів початкуючі письменники”. Автор замітки хіба не знає, що відповідно до російського вислову начинающий писатель (художник, композитор) в сучасній українській літературній мові вживається слово початківець: *початківець-письменник; початківець композитор і т. ін.*

“Опублікування першої книги початківця – свято не тільки для читача, для літератури, для молодого автора, але й для старшого письменника”. – Ю. Смолич.

Чи бувають несвяткові бенкети?

У газетах деколи читаємо про “святчні” бенкети, то логічно допустити, що є й несвятчні (несвяткові) бенкети. Академічний “Словник української мови” так пояснює слово “бенкет” -- *“Урочистий обід, сніданок або вечеря, що влаштовується на честь кого-небудь або на відзначення якоїсь події”*.

Отже, семантична структура слова “бенкет” уже сама собою включає поняття “святковість, урочистість” і тому вислів “святковий бенкет” це вже зайве багатослів’я, що ніколи не є ознакою ні витонченого стилю, ні дисципліни думки, -- підсумовує відомий мовознавець Роксоляна Зорівчак *“Переємник” чи “спадкоємець?”*

На сторінках української преси деколи нжатрапляємо на слово “переємник”. Це слово-покруч, недолуга калька повноцінного російського слова “переемник”, що в перекладі українською мовою звучить “спадкоємець”.

В академічному “Словникові української мови” лексему “переємник” узагалі не зафіксовано, а лексему “спадкоємець” подано з такими двома значеннями: 1. *Особа, що одержала спадщину або має право на її одержання;* 2. *Продовжувач чисті-небудь діяльності, справи, певних традицій і т. ін.*

Максим Рильський так про це писав: -- *“Воістину прекрасні діла творить він (народ) у часу зі духовної культури, -- він законний спадкоємець усіх віків і народів, ...він, каменярь, хлібороб і співець!”*

До слова “спадкоємець” С. Караванський додає ще й два адекватні синоніми “продовжувач” і “послідовник”.

ПЕРЕХОДЬ НА УКРАЇНСЬКУ

Деякі слова і вислови, що засмічують нашу мову

“получка” замість “зарплата”
 “врем’янка” замість
 “тимчасова споруда”
 “гружчик” замість
 “вантажник”
 “столова” замість “їдальня”
 “безчасся” замість
 “лихоліття”
 “новомісяччя” замість “новий

місяць”

“золушка” замість
 “попелюшка”
 “больниця” замість “лікарня”
 “слідуючий” замість
 “наступний”
 “бувший” замість “колишній”
 “заморозки” замість
 “приморозки”
 “властимущий” замість
 “можновладний,
 можновладець”

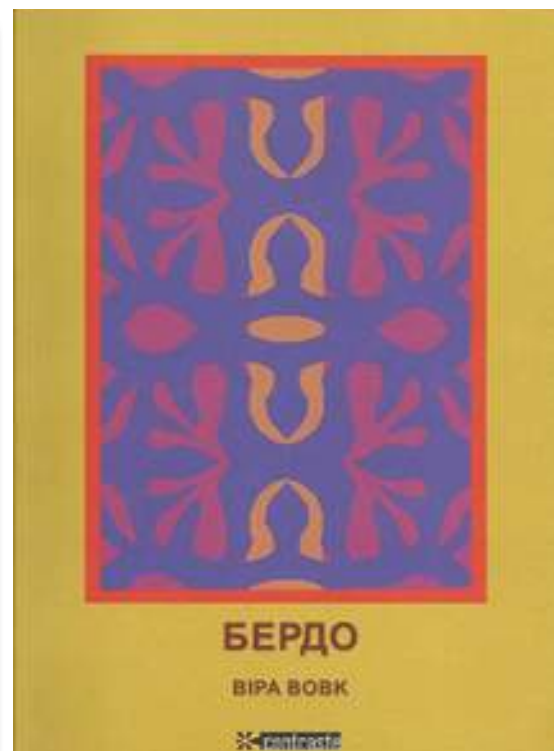
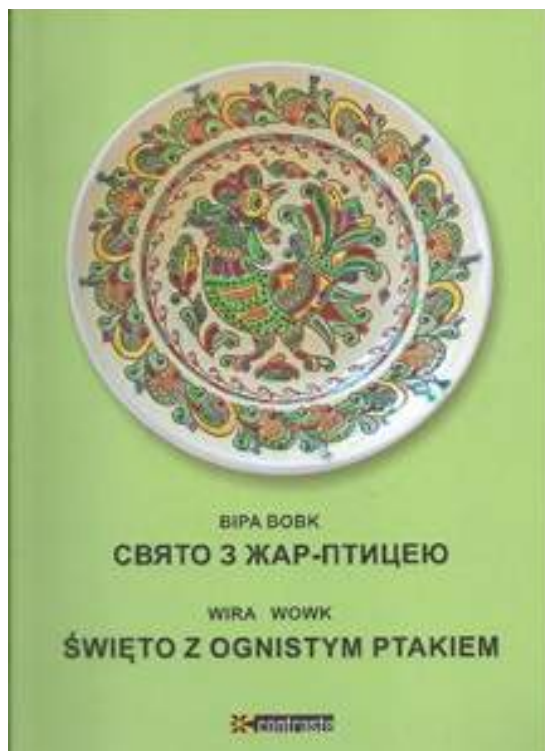
“змішаний” замість “мішаний”

“мастірська” замість
 “майстерня”
 “недоторканність особи”
 замість “недоторканість
 особи”
 “казначейша” замість
 “скарбничиха”
 “казначейський” замість
 “скарбницький, скарбник”
 “зачитати рішення” замість
 “зачитати ухвалу”

« 3 нових надходжень до редакції»

ВІРА ВОВК ДАВНІЙ ПРИЯТЕЛЬ ЖУРНАЛУ

Віра Вовк (справжнє ім'я Віра Остапівна Селянська) відома українська письменниця, літературознавець, прозаїк, драматург і перекладачка. Пише українською, німецькою і португальською мовами, мешкає в Бразилії. Учасниця Нью-Йоркської літературної групи. Народилася у Бориславі (українські землі довоєнної Польщі, тепер Львівська область) 2 січня 1926 року в родині лікаря й археолога. Виростала на Гуцульщині в містечку Кути. Навчалася в гімназії у Львові, потім у середній дівочій школі ім. Клари Шуманн у Дрездені. В еміграції з 1945 року (Німеччина, Бразилія). Студіювала германістику, славістику, музикологію у Тюбінгенському університеті. З 1949 р. разом з матір'ю переїхала до Ріо-де-Жанейро, де закінчила університет, стажувалася також у Колумбійському (Нью-Йорк) і Мюнхенському університеті, де вивчала і порівняльне літературознавство. Отримала науковий ступінь доктора філософії. Професор німецької літератури в Державному Університеті Ріо-де-Жанейро. З 1957 — завідувач кафедри германістики цього університету. Редакцію нашого часопису поєднує давня дружба і співпраця з пані Вірою Вовк. Талановита письменниця неодноразово друкувалася на шпальтах «Бористену». У 2007 році вона була відзначена премією імені Олеса Гончара щомісячника в номінації «Поезія» за віршовану добірку «Мистецька палітра Віри Вовк».

Час від часу українка з Бразилії надсилає до нас свої книги. Ось і остання пошта принесла два свіжих видання невтомної літераторки: «Свято з жар-птицею» та «Бердо». Нехай не міліє чорнильниця нашої невтомної землячки!

Влас. інформ

ТЮТЮНОВИЙ АРОМАТ

Про себе: народилася на Вінниччині, в селі Клебань. За фахом -- бібліотекар. Працювала на Львівщині в місті Новий Розділ, але душею залишилася вірною Поділля. Люблю свій край, свою найкращу українську мову. З дитинства писала вірші, видала книжку "Світанок тут не живе", але це вже будучи в Італії, куди мене занесло 15 років назад. Тепер я тут живу і працюю. Спілкуючись з жінками--заробітчанами, слухаючи їхні сумні і не тільки історії, захотілося виписати, вилити, донести іншим той біль і ту тугу з якою живуть наші жінки в розлуці зі своєю домівкою та рідними. Тема мене захопила і на сьогоднішній день вже 20 оповідань викладені на папір, а ще більше чекають і будуть написані. Заробітчанська тема невичерпна, бо кожна жінка, то є окрема історія, окремий випадок. Тут немає простих доль, тут є українці -- сильні духом і впевнені в майбутньому.

Галина Галагдіна (Італія – Україна)

Пробувши два роки в Італії, я повернулася додому, в Україну. Втомилася побиратися, терпіти приниження, працювати день і ніч за ті трекляті єврики, яких однаково на все не вистачає, то чого гробити саму себе. Почну себе жаліти і любити, бо всім на мене наплювати, а я ж в себе одна однісінька. Остання робота була просто не до оповідання, то був жах, який нелегко забути. Джіна була зла і жорстока. Ще не стара, сімдесят років, то в Італії ще не вік, була хвора на цукровий діабет. Хвороба не пошкодувала її, а може то за якісь гріхи несла такий хрест. Ноги мала в ранах, а п'ят уже не було, випали шматками і сеньйора була змушена ходити на пальцях, спираючись на палиці. Кажуть, що хворі на діабет не відчують болю, коли починають розпадатися на шматки, але сморід гнилого м'яса чути було в хаті, коли розмотувала ноги для обробки медичними препаратами. Це треба було робити два рази на день, щоб стримати гангрену, що стрімко атакувала. Працювала в рукавичках, промивала рани і, наклавши мазь на тампон, забинтовувала ногу. Процедура не з приємних, відвертала голову, щоб не дихати смородом. Все нічого, але коли за все, що ти робиш, зневажають, то вже верх цинізму.

Одного разу вона розізлилася гірше, ніж завжди, і коли я в черговий раз обробляла

рани, вона підняла ногу і вдарила мене нею в лице, вкривши лайкою та вигуками. Я піднялася з колін, витерла лице і промовила, що віднині цю процедуру буде робити її донька. Як вона кричала, що я "дефиченто" і "шима"! Іншим разом, коли я почала смажити два шматки м'яса, то стара застогнала, що я не маю їсти, бо то дорого для неї. Досить часто я чула від неї слова:

-І чого це я маю сидіти в інвалідному візку, а не ти?

Коли вже я дістала по повній програмі, то змушена була їй відповісти:

-- Маєш четверо дітей, то хтось із них займе моє місце. А я маю своїх батьків, то буду хворіти їхніми хворобами.

Розуміла, що це для неї порожні слова, бо та злобність і злість, що кипіли в цій жінці, мали десь вийти. В хаті ми були тільки вдвох, то Джіна розряджалася на мені. Діти приходили рідко, сварилися між собою, бо ніяк не могли узгодити, кому забирати маму до себе додому, в мої вихідні. Джіна не ладила з дітьми, а невісток та зятя не переносила на дух. Все в них їй не подобалося, все було не так. Дочка була крутої вдачі, своя кров, було видно одразу.

Вона вміла вправити мозок мамі, та її боялася і слухала. Тереза, так звали доньку, казала їй:

-- Будеш вередувати, відвезу тебе додому і залишусаму, поки не прийде Ліна. Зрозуміла?.

Стара стихала, злісно ворушила вузькими губами, але мовчала, знала, що Тереза не жартує.

А я, вирвавшись на волю, дихала на повні груди, мені здавалося, що сонце світить яскравіше і трава зеленіша. Бути постійно з хворою людиною в хаті, то добровільна тюрма, в яку їдуть з України жінки, щоб заробити грошей на потреби сім'ї. Знають, що їх тут чекає, але їдуть однаково, бо вдома ніде заробити, та ще й не платять і той мізер зароблений. А жити треба.

Погулявши та зустрівшись зі своїми земляками, подругами та знайомими, з'ївши взятий бутерброд десь на лавці в парку або на сходах величного палацу римської старовинної споруди, поверталася назад у своє пекло. Та й не дуже веселі були наші посиденьки, всі теми були розказнями про свою бабу чи діда. Вже в котрій раз говорили:

-- Все досить, не будемо. Давайте про щось веселе.

Але розмова знову і знову поверталася до проблем та роботи. Вже в сьомій вечора мала бути в хаті, але навіть, якщо ще було бодай п'ять хвилин, то не спішила заходити, насолоджувалася волею. Отож, наївшись таких важких грошей, вирішила, що вдома їстиму сухий чи розмочений хліб, але ніхто не буде принижувати. Дочка вже доросла, має свою сім'ю, я живу сама на свою жебрацьку пенсію. Маю якусь грядку на дачі, де трохи вкрадуть, а трохи й мені залишається, той пхатиму біду поперед себе. Зарікалася, не їхати на заробітки, бо дуже вже черпнула лиха, надовго вистачить. Багато моїх знайомих, навіть рідна сестра, ще гарують, звать мене, але, як сказала ні, то ні. Таки досить. І не вірю я їм, коли хваляться, що їм там добре. Ага, я там вже була, бачила те добро. Деякі вже й заміж вискочили, кому пощастило, а кому.. аби не сама на старість бути. А про мене, то ліпше самій, ніж якогось недоумка терпіти. З сестрою часто розмовляю по телефону, то вона вже мені на голову не сідає, бо знає -- марно. Ось уже й вона хоче додому приїхати на два-три місяці, щоб здоров'я підтягти, в санаторій поїхати, зуби полікувати, до жіночого причандалля подивитися, бо все може статися. В Україні то дешевше, всі так роблять, там заробляють болячки, а тут їх лікують. Моя сестра, Люба, вже сидить на торбах, чекає свою заміну. Нерви, каже, має зірвані, тиск високий, голова болить, ноги крутить, стави ламає.

Їде на три місяці, щоб все попідкручувати, підладнати та підмастити в організмі. аже, що роботу має добру, працює у сім'ї, діти вже дорослі. Прибере, попросує, наварить та й додому йде. Платять непогано. Мені не пощастило, а від старих вже верне. Може, і я так би робила... Але куди це мене в думках несе, я ні, ні.

Знову дзвонить сестра, каже, що заміна не приїде, бо захворіла, а шукати іншу вже нема часу. Пропонує мені.

-- Ти що, здуріла? Я не можу, в мене дача, город, пенсія, я не можу, -- пручаюся з усіх сил. Розплакалася, каже, що я "черства сучка", маю одну сестру і ту в могилу загаяю. А я що винна? Оце тобі! Жаль її, звичайно, але чому це я маю їхати, боролися в мені протиріччя. Одна вона в мене і не правда, що байдужа. Ну, не хочу я в Італію. А сестру жаль, отак завжди, тиснуть всі на чутливість, а я людина добра, не можу відмовляти.

-- Ну що, Ліно, поїхали сестру виручати. -- саркастично засміялась я в душі. Сім'я насправду була хороша. Діти виховані, на диво, бо тепер уже не виховують. За все дякують, не сміять, вибачаються, ти ба - дива та й годі. Незвично все так. Потиху звикаю до них, а вони до мене. Захотілося щось смачненьке їм приготувати, бо що-що, а куховарити я люблю. Спекла, наварила; ой лишенько, ще й розцілували. А малий, то такими вдячними оченятами дивився, що ось я й йому, соколику, ще щось придумаю. Наші плячочки вам і не снилися, а варенички, то не ваші равіолі. Незчулася, як прикипіла до сім'ї, стали, як рідні. Люба лише сміється, коли сеньйора мене нахваляє, знала "клята", що їй роботу збережу.

Допомогла сеньйорі з приготуванням до гостей, вона мене попросила. Прийшли друзі чоловіка, моя допомога була до речі, а мені ж не важко, бо і я люблю гостей. Вона готувала стіл, а я чаклувала на кухні, викручувала в трубочку порізані огірки та шиночку, нарізала з овочів квіти та прикрашала зеленню страви, дивилася за пастою, щоб була "аль денте". Почали приходити гості. До мене доносився гомін і сміх, а також якийсь дивний запах диму, хтось куриє, але куриє тютюн з фруктовим смаком. Той дивний аромат діяв на мене по-особливому, заворожував і приваблював. Смачно так, вишукано і незвично було від такого тютюну. Я вийшла з кухні, з мисками в руці і очима вперлася в високого чоловіка з сивим чубом та пронизливими очима, в яких відразу з'явилися бісики.

-- Ага, не для пса ковбаса, -- подумалось мені.

А Вітторіо, так звали італійця, дивився лукаво й усміхнено.

-- Мабуть жонатий, але гарний, чорт забирай.

-- Ой, Ліно, а чого це ти губу розпустила, -- осмикнула себе подумки.

А він стояв і зацікавлено мене розглядав, слухаючи в пів вуха господиню дому. Усмішка дуже пасувала йому, а очі мав, "ну тряся його матері" такі проникливі та лукаві, що мені стало якось не по собі. І це він тримав в руках люльку з червоного дерева, з якої змійкою вився той пахучий фруктовий дим. Вітторіо злегка гладив люльку і той жест був таким звабним та сексуальним, що мені аж подих перехопило.

Моє "я" ще щось там белькотіло, про щось там попереджувало, але де там, я, як миша до змії -- пручалася й впиралася, але не могла впоратися з позовом на клітинному рівні. Як впав в око, так цілою деревиною, це ж треба так. Давно мене так не крутило, щоб в голові стукало, а в животі метелики -- пурх-пурх. А я вже думала, що ця дурість не для мене, що я вже все пройшла, аж ні.

-- Це та вправна господинька, -- вивів мене його голос зі ступору. Вітторіо підійшов до мене, взяв мою руку і поцілував...-- Кажуть, що ти кулінарка гарна і діти тебе люблять. Це в Люби така гарна сестра, а вона її від нас ховає,-- жартував Вітторіо.

А я стояла і не знала, як мені реагувати на таку увагу. Надопомогуприйшла сеньйора Франка:

-- Не страши мені Ліну, он вона, як почервоніла. Серцеїд клятий, вже тобі приглянулась наша красуня.

Ой, це про мене так. Зніяковівши, я почала відступати на кухню, Вітторіо підійшов до мене і сказав:

-- Я тобі допоможу розставити те, що ти принесла, бо бачу, ти хочеш занести на кухню, а я з голоду умираю.

З цими словами він взяв з моїх рук миски, почав розставляти їх на столі. До мене раптом дійшло, що я ще не промовила жодного слова, а це на мене було не схоже. Ліна проковтнула язика. Не знайшовши нічого мудрішого, я пробелькотіла:

-- Дякую, .-- І пішла до кухні.

Перевівши подих, повернула свою здатність мислити. Я побачила, що він не має обручки, що був гарний, злегка нахабний. А тютюн, що він палив, мав якусь магічну силу, його аромат хвилював, обволікав і притягував. Ніколи не думала, що дим так може діяти, А може це й не дим...

-- Ой, Ліно, заносить тебе, -- активно включилось моє внутрішнє "Я"

-- Але, так-так, але я чужинка, он скільки гарних італійок навколо, то що йому до мене.

Після цих думок стало якось зле, не хотілося, щоб так було насправді. До кухні заглянула сеньйора Франка:

-- Ліно, ми тебе чекаємо. Давай віднесемо все разом і приеднуйся.

-- Та я, мабуть, піду додому, -- сказала я.

-- Ні, ти навіть не думай, посидь з нами. -- заперечила сеньйора.

За столом щось жваво обговорювали, але коли з мисками в руках з'явилися ми, всі переключилися на їжу, прихвалюючи та вплітаючи (щоб ви думали) -- українські голубці. Всім сподобалися, а Вітторіо мрійливо зажмурих очі і промовив:

-- От так би кожен день. Смачно.

Він аж прицмокнув і попросив добавки. Було приємно. Та яка куховарка не мріє, щоб чоловік, який подобається, оцінив її кулінарні здібності. То я й знову впала в мрійливість..

-- О, Ліно, схаменися, диви куди тебе занесло. Ба, та ти вже заміж зібралася, -- кепкував мій внутрішній голос.

-- Ще цього тобі не вистачало, знаєш їхні солодкі співи. Ти там вже була, той заміж тебе що нічого не навчив? Ще хочеш голову в зашморг всунути? Ну, ніі! -- критикувало мене моє сумління.

Але хлоп нічо так. Мені вже давно ніхто так не подобався. Я в свої п'ятдесят сім років, давно на собі хрест поставила. Та й перше моє заміжжя було не з медом, тому, коли залишилася сама, нічого не шукала і не чекала.

Я старалася непомітно роздивитися Вітторіо, він мені подобався. Це був той тип чоловіків, які не допускали жінок дуже близько, але водночас це й приваблювало. Щось було в його характері сильне і беззахисне.

-- Я підвезу Ліну додому, -- сказав Вітторіо в кінці вечора.

-- Дякую, я на автобусі, -- спробувала заперечити. Але Вітторіо вже стояв у дверях, чекаючи на мене. Іхати було недалеко. Вітторіо запитував мене про моє життя в Україні, йому було все цікаво. Розповів про свою роботу в банку. Зупинилися біля будинку, де я жила. Ще говорили й говорили, Розуміли, що треба прощатися, але не хотілося обом.

-- Я міг би запросити тебе завтра на прогулянку? --- запитав Вітторіо, коли я почала прощатися. Ну, Ліно, кажи, не можу, шукай причину, -- підказувало моє Я.

Натомість губи прошепотіли:

-- Охоче.

Перед побаченням, я стояла під струменем гарячої води і мугикала якусь забуту мелодію. Чистила пір'ячко: крутила, фарбувала, вертілася перед зеркалом. Одним словом -- хотіла бути красивою -- чепурилася й хорошилася.

День пройшов чудесно, Вітторіо був галантний кавалер, жартував і сміявся. День пролетів так швидко, що я вперше за багато часу шкодувала, що година має тільки шістдесят хвилин. Бути з Вітторіо було приємно і хороше, він мені все більше і більше подобався. Я відчувала, що і я йому не байдужа.

Вдома я ще і ще раз поверталася до нашої прогулянки. І раптом до мене дійшло, що я заскучала за чоловічою увагою, за компліментами, за спілкуванням. Захотілося ще бути молодію і гарною, захотілося подобатися. До смішного стало жаль, що я тут не маю гарної одяжі, бо їхала на короткий час, одяг везла для роботи. Захотілося все викинути і нове купити, все змінити і поміняти. Ох, як мене далеко занесло, а грошей не так уже й багато, що б тут їх тратити, вдома -- стільки дірок, що всі й не залатаю. Хотілося -- перехотілося і за гору закотилося. Все, геть з голови дурні думки.

На другий день підсвідомо чекала дзвінка, а його не було.

-- Ось так буває: злетіли і одразу сіли. -- кепкувало моє "Я".

Працювала, а думки вертались до Вітторіо, який припав до душі. Хотілося почути його голос, але... Сама себе жаліла, аж плакати хотілося, сльози підступили так близько, що були готові вирватися на волю гірським струмком. Берем себе в руки, старушка, промовляла я вголос, добре, що була сама. Як той Барон Мюнхгаузен, сама себе за чуприну тягнула з болота, від своїх дурних думок та сподівань. -- Ич, як губу розкатала. Ще нічого не було, а вже болить. Воно тобі треба, Ліно, те переживання, -- питала я себе в душі.

Додому з роботи прийшла сеньйора Франка, якось ненароком розмова торкнулася Вітторіо. Я дізналася, що він був жонатий, але жінка втекла з коханцем, прихвативши гроші й коштовності. Дітей вони не мали. Прогулявши гроші, жінка воліла повернутися назад, але Вітторіо не захотів навіть зустрітись з нею, щоб

вислухати. Розвід зробив через адвокатів, його довго боліла та підла зрада. Живе сам, має своє житло, але жінок, як біду, обходить стороною. Франка говорила, а я чогось тихо раділа.

-- Дурепа репана, кому ти потрібна, прибиральниця, -- свердлом мучила думка.

А сеньйора розповідала, що йому шістдесят два роки, ще трохи і піде на пенсію. Любить подорожувати, кожного року їде в якусь країну. Вона ще говорила й говорила, розповідала про Вітторіо, він був їхнім давнім другом.

-- Не з нашим рилом в калачний ряд, -- подумала я. Закінчивши роботу, я вибігла на вулицю, щоки мені пашіли, хотілося скоріше вдихнути свіжого повітря, бо якось так розвезло душу від тих розказнів. Поспішала до зупинки автобуса, як почула:

-- Сеньйора Ліна, машина подана. Куди поїдемо?

Це був Вітторіо, його голос і його аромат тютюну, солодкофруктового.

На мить я зупинилася так різко і так несподівано, що почала падати, але мене підхопили чоловічі руки.

-- Ой, не так швидко, -- засміявся він. Я червона й розпашіла вся від сорому, що, дурепа, мало не розтягнулася до його ніг, готова була провалитися на місці. Оце тобі! А було б класно зашпортатися й розтягнутися в усій своїй красі, отут на асфальті. Я аж очі зажмурила від такого видовища.

-- А я тут на тебе вже чекаю давненько, думав, що хтось вкрав Ліну, якийсь щасливчик встиг раніше мене, -- балагурив Вітторіо. Взявши під руку, повів мене до автомобіля. Накінець я вийшла зі ступору і спробувала скорчити щось на зразок посмішки або якось виразити свою радість. Але та уявна мною картина, що я лечу шкереберть і плюхаюся перед ним на землю, не давала мені зосередитися.

-- Я приїхав незвано, ти не рада мені? Мені здавалося, що ти хотіла б мене бачити, -- очі йому посумніли.

-- Та ні, все не так! І я, збиваючись та ковтаючи слова, шукаючи правильно італійською, заплутувалася ще більше в своїй спробі пояснити, як би виглядав мій політ до його ніг. Він зайшовся реготом, голосно й заливчасто. Промовив крізь сміх: -- І навіщо я тебе спіймав.

Ми знову сміялись. Люди йшли, дивилися на нас, посміхалися й собі. Отак, сміючись, ми підійшли до авта, щоб поїхати їсти піцу. Вечір був чудовий. Я забула, що одягнена

була для роботи, без макіяжу, просто і по-простому. Вітторіо не переставав мене дивувати своїм характером та вмінням бути галантним. З ним було легко і весело, від нього не хотілося йти, хотілося, щоб час повз і повз черепахою або мурашкою, а не летів невблаганно швидко.

Вдома, я знову повернулася до своєї самокритики. Ще два тижні і я поїду додому, подумалось. А під серцем зрадливо защеміло.

-- Ліно, залиш те все, щоб не страждати, -- тлумачило мені моє Я.

Але з думок не йшов Вітторіо, так хотілося вірити в казку, хоч я й була вже застара для них. Але так хотілося вірити, що ще щось може бути і на моїй тернистій дорозі, трішки щастя, трішки долі. Хотілося бути жінкою, бути коханою...

Подзвонила Люба, хотіла знати, чи я, бува, не передумала і схочу залишитися в Італії. Але я розчарувала, коли сказала, що я тут тільки, щоб виручити її. Сказати сказала, а серце почало рватися не шматочки, уявляючи розлуку з Вітторіо.

На другий день, близько вечора, подзвонив Вітторіо, сказавши, що ми не можемо побачитися, бо він має інші справи. Голос був якийсь чужий, він спішив закінчити розмову. Дивно.

-- От і все, станція Березай, приїхали -- вилізай, -- впала болем душа.

-- А, що ти собі, дурепо надумала, що собі наміряла, -- так гірко нило все в мені. Захотілося плакати, ревіти від смутку та болю. Втрималася, бо додому прийшов сеньйор, уважно подивився на мене і запитав:

-- Ти вже знаєш?

-- Про що? -- не зрозуміла я.

-- Вітторіо їхав на роботу на скутері й біля заправки посковзнувся на розлитому маслі, впав, зламав руку і пошкодив коліно.

-- Ні, я цього не знала, він подзвонив, але не признався, -- відповіла я.

-- Йому зробили операцію, він щойно вийшов з наркозу, -- повідомив сеньйор.

-- Можна мені поїхати до нього? -- запитала я.

-- Я відвезу тебе, -- запропонував сеньйор. Ми приїхали до лікарні, Вітторіо, побачивши мене, зрадів і бісики аж застрибали в очах.

-- О, бачиш! На цей раз впав я, не пощастило.

-- Ага, не було кому тебе підхопити, -- розсміялася я.

-- Жаль, що ти не бачила, як я ефектно приземлився, гарно гепнувся, шкода, що тільки на одне коліно, міг би на два, -- кепкував з себе Вітторіо.

-- Та ти не хвилюйся, он маєш руку до пари,

все ж веселіше, ніж одна нога. -- підтримала я його.

А мій сеньйор дивився на нас обох, не розуміючи, розсміявся і сказав:

-- Вам є про що поговорити, не буду заважати.

Попрощався й пішов, а я залишилася біля Вітторіо. Він лежав, але не виглядав безпорадним чи безпомічним, жарти сипалися з нього без упину. Принесли вечерю, але їсти лівою рукою було не дуже зручно, то я й запропонувала його годувати.

-- Зумієш? Бо я вередливий, -- резюмував Вітторіо.

-- Зумію, бо я вередливих ложкою по лобі б'ю. -- розсміялася я в відповідь.

-- Добре, що ложки тут одноразові, а то бідний мій лоб, -- сміявся Вітторіо. Жартуючи і сміючись, ми почувалися щасливі, наче були знайомі купу літ. Була ще одна проблема -- курити. Люлька, з якою він не розлучався, була в речах, але курити не дозволяли. Вітторіо засумував, бо без свого ритуального курива не міг. Але його невгамовна натура й тут веселилася й жартувала над собою. Прийшов лікар і я зрозуміла, що завтра Вітторіо може йти додому і приходити на перевірку раз на тиждень.

-- От і добре, а то курити хочеться, аж вуха в'януть. -- пожартував Вітторіо.

Лікар розсміявся.

Вдома, лежачи в ліжку, думала про Вітторіо, розуміла, що за цей короткий час він став для мене дуже близьким. Я вже хвилювалася, що він сам вдома, що йому буде важко, що потрібна допомога. Бути самому в такому стані не дуже добре.

На робот сеньйора Франческа попросила не залишати Вітторіо самого.

-- Ми з моїм чоловіком вирішили, що ти йому зараз потрібніша, а ми почекаємо твою сестру Любу.

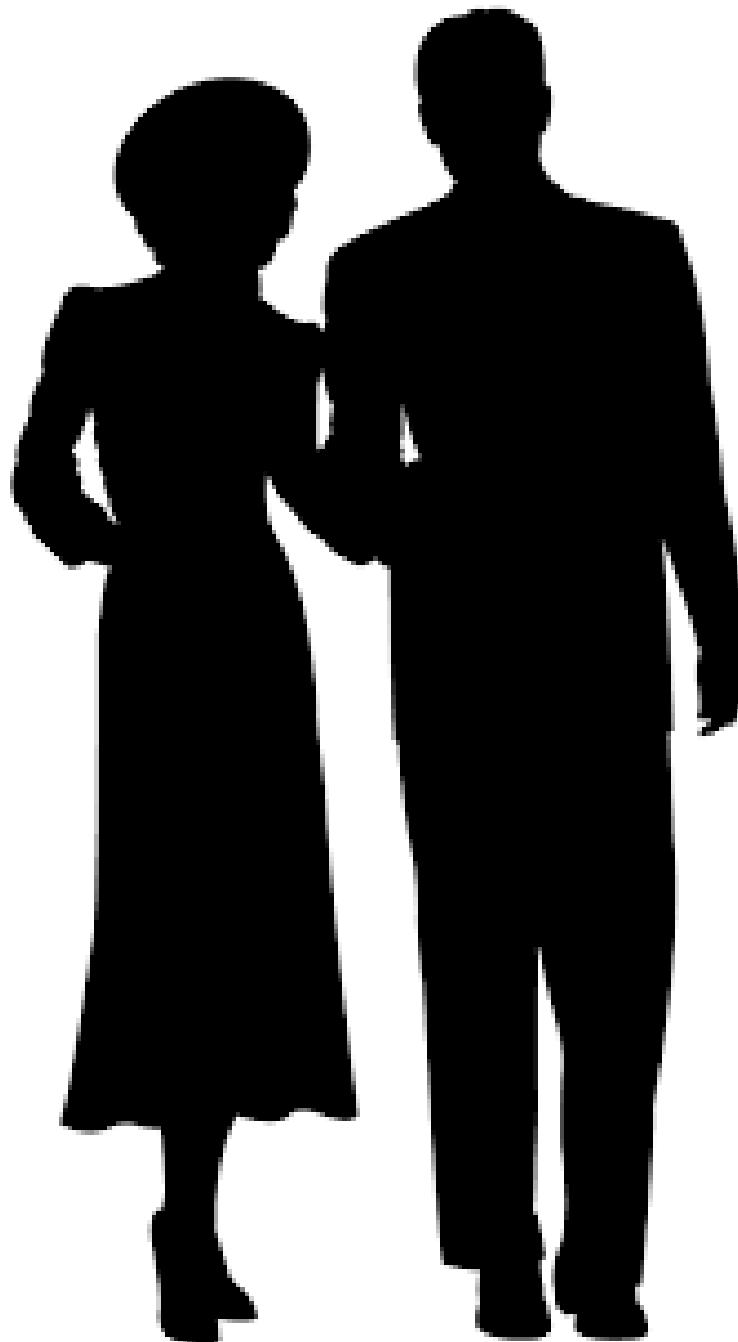
Так я потрапила в дім до Вітторіо. Він уже був вдома і курив свою улюблену люльку, розповсюджуючи по всій хаті солодкуватий фруктовый аромат, що так бентежив мене. Бути поруч з ним мені подобалося, а ще я побачила ритуал набивання люльки, як він це робив пучками пальців пом'якшуючи тютюн, акуратно й бережно набивав,, притискаючи зверху металевим товчачиком. Чистив прохід, дмухав в середину і запаливши, смачно випускав кільцями духм'яний дим. Ми розмовляли й жартували. Вітторіо з великим задоволенням їв все, що я йому варила. Йому сподобалася наша українська кухня. Я приходила вранці, а ввечері поверталася додому. За кілька днів

мала приїхати Люба.
 Одного разу Вітторіо примруживши очі
 запитав:
 -- Ліно, а ти полюбила б інваліда?
 Але, вчасно схаменувшись, додав,
 -- Ліно, ти мені дуже потрібна, давай
 спробуємо жити разом. Я далеко не
 подарунок, але біля тебе почуваюся затишно
 й гарно. Сподіваюся, що ти теж відчуваєш
 щось подібне, мені дуже хочеться, щоб ти
 була поруч. Знаєш, коли я побачив тебе
 вперше, то аж не повірив, що ти існуєш,
 так ти мені сподобалася. В глибині душі я
 надіявся, що зможу тебе якось завоювати.
 Я не вірив, що доля повернулася до мене
 лицем, давно втратив на це надію. Я не
 вмю пафосно говорити, але, якщо ти мені

відмовиш, я помру.

Голос йому затремтів, а очі, що дивилися
 на мене, були серйозні й задумливі.
 Він накрив мою руку своєю і... чекав.

До мене дійшли сказані слова, а я
 спромоглася лиш кивнути головою. Мене
 накрила хвиля такого невимовного щастя,
 що більше стримувати його не було сили.
 Ніжність і почуття переповнили мене
 до краю. Обнявши Вітторіо, я обняла
 цілий світ, мрії про який ховала в глибині
 душі і ніколи вголос не промовляла.

ЗІ СВЯТОМ, НАШІ ЧИТАЧІ ІЗ-ЗА ОКЕАНУ!

Раю на Землі не буває. Не знайти його і в Америці. Однак, напевно, не має сьогодні країни в світі, котра б так поширювала і відстоювала права і свободи пересічної людини як Америка. Не даремно ж на США сичать там, де панує неволя і приниження. Не плутайте туризм з еміграцією. Я ї про це знаю. Однак, я люблю і поважаю США! А тому з святом усіх хто шанує цю могутню і вільну країну. З Днем незалежності Америка!

Фідель Сухоніс, редактор журналу "Бористен"

День незалежності США — державне свято Сполучених Штатів Америки, яке відзначається щороку 4 липня (часто так і називається: «Четверте липня») і є федеральним вихідним днем. Свято встановлено на честь Декларації незалежності США від Об'єданого Королівства Великої Британії, яка була підписана 4 липня 1776 року. День незалежності в США асоціюється із салютами, фєсрверками, парадми, карнавалами, ярмарками, концертами, бейсболом, сімейними зустрічами, пікніками, барбекю, політичними виступами і церемоніями разом із різноманітними громадськими і приватними подіями на вшанування історії, урядування та американських традицій.

МОЛОДІ УКРАЇНЦІ З ДІАСПОРИ ШУКАЮТЬ СЕБЕ НА ЗЕМЛІ ПРЕДКІВ

Уляна Палюх-Замасло має медичний американський диплом. З ним доволі легко знайти непогану роботу в США. Та й батьки і дві сестри з своїми родинами, які стало мешкають на землі Вашингтону, разом з американським паспортом здавалось не дають підстав шукати кращу долю поза межами країни народження. Однак, вже не один рік Уляна з маленькою донею Дзвінкою мешкає в Україні. Спочатку Львів, потім Київ, а останні роки залюбки господарює фактично в сільській хаті на околицях столиці. На її сторінці у Фейсбуці найбільш шановні пости про вирощені нею власноруч огірки та помідори.

Однак, якщо хтось думає що в такий спосіб Уляна аж занадто зарано втікає від клопотів та суєти цього грішного життя помиляється. Молода українка не лише заробляє на хліб насущний, що доволі не просто нині в нашій країні для звиклої до інших стандартів життя вродженої американки, а ще є активною в громадському житті. Найбільше, звісно річ, її турбує війна на Сході. Волонтерство для Уляни не просто певна заангажованість, а стан душі.

- Фактично на таких як Уляна ми робимо, коли б не найбільшу ставку, - зізнається президент Фундації «Прометеїв отвіт», батько Уляни Петро Палюх з американського штату Нью-Джерзі. – Я гордий що моя доня свій патріотичний обов'язок реалізує саме в Україні. Це не значить що так має чинити кожен. Однак, присутність молодих українців з діаспори саме в Україні це значний потенціал для реалізації дуже багатьох проектів з розвитку країни.

*Уляна Палюх
- Замасло та
її маленька
дзвінка Дзвінка
почувались де
б вони не були
справжніми
українками*

На загал, життя Уляни в пересічного обивателя може викликати лише подив. Одна справа поспівати повстанських пісень в таборах пласту під Нью-Йорком, помолитися за Україну в обладнаній кондиціонерами церкві на вічно зеленій Флориді. А зовсім інша діставатися переповненою бречкою – маршруткою з передмістя до Києва чи боротися за тепло в хаті посеред зими з високими українськими цінами на опалення. Уляні всі ці прояви нашого сьогодення добре знайомі. А тому тим шляхетніша життєва позиція молодої українки з США.

Лада Рослицька походить з Північної Америки, українка, Доктор наук. Майже двадцять років вона виступає в Україні експертом з Євроатлантичної інтеграції, побудови демократії та міжнародної безпеки. Завдяки своїй професійній діяльності, Лада володіє необхідним досвідом для розуміння як української, так і зарубіжних аудиторій. Вона глибоко знається на історії України.

Водночас, Лада добре обізнана на тонкощах західноєвропейського та американського сприйняття української кризи. Її знання та навички стають в нагоді для розробки та впровадження комунікативної стратегії, яка може стати ефективною для країни в цілому.

Нині Л, Рослицька керівниця контентної політики НАКО. НАКО це незалежний антикорупційний комітет з питань оборони громадський орган, створений українськими активістами та міжнародними експертами для протидії корупції у сфері безпеки та оборони. НАКО не залежить від уряду України.

Між іншим, її брат Олег мешкає у Львові й навіть встиг там обзавестися родиною.

Такий вибір дітей приносить постійні клопоти матері Олега та Лади пані Галині Черепасі, котра часами просто живе у літаку, який долає відстань поміж Арізоною та Україною.

Вичерпних даних про наявність і роль молодих українців з діаспори в житті країни, напевно, не існує. Однак, що це позитивне явище і його всіляко слід розвивати беззаперечно.

фото з одного з постів Уляни у Фейсбук

Прес-служба Фондації
«Прометеїв отвіт»

Дмитро Кошка. Згадки про фронт

Я готував нову позицію і чув як десь на горизонті стріляють САУ. Рації мовчать, наче все нормально. Ден доповів: долбят наш спостережний пост. Зателефонував на пост.

- Что там у вас?
- Обстреляли минометами, теперь долбят прямой наводкой САУшками.
- Займите круговую оборону и не высовывайтесь.
- Все и так не высовываются, забежали в подвал, я корректирую, потом бегаю территорию осматриваю.
- Один?
- Да.
- Сейчас приеду.
- И зеленки захвати!
- Ок.

Приїхав на пост, все скло побито, меблі в приміщенні потрошені, металеві балки перебиті, дахи ангарів побиті, але найвища точка, з котрої велося спостереження - будка зі стінами з шиферу - ціла.

- Я забегаю в комнату, сзади разрыв захлопывает двери, вихожу а тут все побито осколками, шкафы, телевизор, консервацию побило...
- А где Пандыч?
- Наверху.
- Подмените его.

Прийшов Пандич, розповів як що було, де й куди прилітало, провів екскурсію..

- ... Вот я и бегал, дам координаты, пробежусь вдоль забора, посмотрю чтоб не лез ни кто, уже просят корректировку. Я снова лезу, снаряды свистят рядом прям, но надо же корректировать.
- Такой ценой не надо.. Но ты реально мужик!
- Ну кто-то же должен это делать, если все в подвал забились...

Він відвернувся, і я помічаю, що у нього в броніку стирчить кілька осколків.

- Пандыч, а это что такое?
- А.. Словил немного.. Но то ерунда, вот это неприятно, - нахилияе голову, а з шиї біля позвонка стирчить невеличкий осколок, в пару квадратних сантиметрів.
- Ппц. Хорошо что не в позвонок! Тебе в больничку надо!
- Ага, так я и поехал, если меня не будет, то некому корректировать будет. Все в подвал забьются и ппц. Ты, кстати, зеленку привез?

- Какую зеленку?
- Я же просил зеленку, чтобы рану обработать..
- Ты бы объяснил зачем тебе зеленка, я и забыл. В машине должно что-то быть.
- Та если бы сказал, что ранен, это ж кипиш бы начался..

«Спеціально для «Бористену»

ВАЖЛИВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРО “РУСИНСЬКИЙ” СЕПАРАТИЗМ НА ЗАКАРПАТТІ

*Любомир Белей. “Русинський” сепаратизм.
Націєтворення in vitro.*

ТОВ “Темпора”, Київ, 2017. – С. 392.

**ПРОДОВЖЕННЯ. Початок у
номері “Бористену” 06 (335)**

В 1940-1950 роках у всіх сферах своєї діяльності, а також у побуті, русини перейшли на англійську мову. У середовищі “русинів” у США діють дві церкви -- “Візантійська” (Греко – католицька) Руска Метрополія і Американська Православна Єпархія. Всюди панівною є англійська мова. На думку Л. Белей, церква стала знаряддям сепаратизму. Найпотужніше з русинських товариств – торонтське. Воно має щедрого покровителя Стівена Чепу – впливового канадського підприємця, президента “Сheppa Corporation”. Його діяльність спрямована на підтримку неорусинства в Україні, Словаччині, Польщі та Сербії.

Про те, що польський уряд підтримує неорусинство свідчить факт, що 2007 року москофільське Товаришшя лемків, яке нараховує, як пише Л. Белей, 150 членів, від Міністерства внутрішніх справ одержало 158 тисяч злотих, а від окремих органів місцевого самоврядування ще 225 287 злотих. У наступних роках фінансування збереглося на тому ж рівні. До речі, Товаришшя лемків від своїх польських покровителів одержало 207 500 злтих на 2019 рік. На основі аналізу проблеми, автор дослідження

робить правильний висновок, що неорусинство скеровано на дезінтеграцію державотворчої нації – України.

Уряд Словаччини також усіляко підтримує неорусинський рух. Національний союз русинів Сербії на 2016 рік одержав 13 мільйонів динарів. Русини Угорщини одержують біля 200 тисяч доларів США (а їх записалося не більше 2000 осіб). Неорусинський рух з державного бюджету України не фінансується, але ціла низка “неорусинських” розважальних акцій та видавничих проектів фінансується з місцевих бюджетів. Безсумнівно, що “неорусини” на Закарпатті мають значну закордонну підтримку.

Автор книжки присвятив багато уваги виникненню назви “русин” і доводить, що вона стосується лише земель і мешканців на території сучасної Київщини. Звідси власні назви Русь і русин поширилися на західні українські землі. Етнонім русин не поширився серед усіх східних слов’ян, як це нині наголошують ідеологи неорусинства. Покликуючись на факт, що на Закарпатті від 1848 до 1948 р. місцеве населення не називалося українцями, пише Л. Белей, П. Маґочі вдається до відвертої фальсифікації, коли категорично заявляє, що назву “русин” вживали самі мешканці

більшість громадських і культурних діячів Закарпаття. Насправді ж, пише автор, протягом цього періоду місцеве населення Закарпаття називалося або його називали руськими, руснаками, русняками, угроросами, угрорусскими, руськими, карпаторусскими, карпаторосами і тільки зрідка, переважно в міжвоєнний період, – русинами. Етнонім русин на Закарпатті новий. Його вживання мало здебільшого книжний характер. У народі побутувала самоназва руський або руснак.

До 1990-х років Маґочі вживав етнонім русин, карпаторусин, карпатський русин як абсолютні синоніми. Однак, з активізацією неорусинського руху, відмовляється від первісної ідентифікації – руснак або українець мешканців Закарпаття і почав вперто нав'язувати думку, що на Закарпатті етнонім русин не має нічого спільного з етнонімом українець. На думку Л. Белея, П. Маґочі зупинив свій вибір назви для нового слов'янського народу на етнонімі русин зовсім не тому, що він, мовляв, був популярний серед закарпатців, а через те, що ця назва широко відома серед словаків, угорців і поляків. До речі, в другій половині ХІХ ст. етнонім русин був популярний і в Галичині. Щоб не сплутувати назви русин по обидва боки Карпат, Маґочі наполягає на думці, що закарпатців треба називати “підкарпатськими русинами”. (Це з погляду Будапешта чи Праги). На думку Л. Белея, ніяких обґрунтованих аргументів на користь того, що етноніми русин чи підкарпатський русин є суто закарпатськими.

П. Маґочі та його соратники здійснюють складну технологічну операцію -- вихолощують первинне значення етноніма русин/руський як первісної назви українців та пропонують

розглядати його лише як назву мешканців Закарпаття, які, мовляв, не мають нічого спільного з українцями. У своїй “русинотворчій” ілюстрованій історії карпаторусинів “Народ нізвідки”, Маґочі називає карпаторусинів одним із багатьох бездержавних народів чи національностей Європи.

На думку П. Маґочі, після Другої світової війни будь-яку особу русинської національної ідентичності в офіційних документах насильно записували як українців. Він бідкається, що русинську мову заборонено в школах і виданнях. Ідеологи неорусинства наголошують на насильницькій українізації мешканців Закарпатської області. Маґочі не говорить про те, що радянська влада мала на меті не українізацію Закарпаття, а швидку советизацію регіонів, що приєднувалися до СРСР. Т.зв. українізація Закарпаття почалася з жорстоких репресій проти керівництва та активних керівників Карпатської України. Заарештовано колишнього міністра Карпатської України Юлія Брацкайка, коменданта Карпатської Січі Дмитра Климпуша, міністра Карпатської України Едмунда Бачинського, голову Українського національного об'єднання Федора Ревая та інших, а згодом колишнього президента Карпатської України Августина Волошина та міністрів його уряду – Степана Клочурака, Юрія Перевузнака й Миколу Долиная.

Ці та інші факти антиукраїнських репресій викривають фарисейську сутність звинувачень П. Маґочі в насильницькій українізації “русинів”, -- пише Л. Белей. Крім того, ані Маґочі, ані будь-хто з його прибічників не наводить жодного факту про переслідування за “русинський” націоналізм. Дослідження присвятило багато уваги творенню

“русинської” мови, що почалося з правопису. Як відомо, “русинська” мова має офіційно визнані аж чотири “штандарти”, кожен з яких характеризується своїми специфічними рисами та послуговується власним правописом. Основною причиною, що впливає на формування правописної системи “русинської” мови, є імперативна настанова ідеологів неорусинства -- використовувати правопис як засіб відчуження “русинської” мови від української, мовляв, Дайте нам язук у школі Всякій – хоч и хінський, Хоч мадярський, хоч кацапський, Лем не український.

Бажання наблизити “русинський” правопис до норм словацької літературної мови можна вбачати м.ін. у правилах “писання гласної і”, за якими постали дивні орфограми бандуриста, інжнір, чітати, граматака тощо.

Найбільша частка русиністичних праць – це словники. Протягом минулої чверті століття побачили світ біля тридцяти словників різних типів. “Русинських” лексикографів зовсім не хвилює той факт, що вони продукують словники української мови, їхнім технологічним завданням є представити словники, що називаються “русинськими”, причому якомога більшим реєстром, адже основне призначення таких видань – доводити факти існування окремої “русинської” мови з багатотисячним лексиконом. До речі, сепаратистські сили в Закарпатській обласній раді фінансують такі публікації з місцевого бюджету та розповсюджують по школах області. Незважаючи на якість словників, вони служать засобом досягнення політичної мети – засвідчити окремішність “русинської” мови. Технологія русинського

очуднення зводиться до того, що питомо український мовний, літературний, історичний або етнографічний матеріал інтерпретують як абсолютно окремий і самобутній “русинський”.

Знаряддям сепаратизму на Закарпатті є Мукачівська греко-католицька єпархія, що функціонує самостійно від УГКЦ і підпорядковується адміністративно безпосередньо Ватиканові. Її підтримують впливові сили в угорській та словацькій церковній ієрархії. До речі, 1993 р. Ватикан тимчасово надав Мукачівській греко-католицькій єпархії статус *sui iuris*, який гарантував збереження обрядової та національно-культурної самобутності закарпатських греко-католиків в умовах чужої держави (Угорщини або Чехословаччини), став щонайменше безглуздим анахронізмом у власній державі. Хоч цей статус ніде не називає цю єпархію русинською, неорусини заявляють, що Мукачівська греко-католицька єпархія має офіційний статус єпархії Русинської католицької церкви, яку вона творить разом з Апостольським екзархатом Чехії та чотирма греко-католицькими єпархіями в США (Арізона, Огайо, Нью-Джерзі, Пенсильванія). Неорусини взяли до системного препарування історії греко-католицької церкви на Закарпатті і стверджують, що Мукачівська греко-католицька єпархія стала незалежною. Церква стала важливим публічним майданчиком для поширення неорусинства. Останнім часом навіть говорять про особливий “закарпатський” обряд.

Мукачівська греко-католицька єпархія стала основним плацдармом для масованого наступу неорусинів проти єдності українського етнокультурного простору, бо ж вістря

денаціоналізації українців історичного Закарпаття було спрямоване на місцеве греко-католицьке духовенство. Не дарма від початку ХХ ст. процесові мадяризації греко-католиків патрунував “Краєвий комітет греко-католиків -- мадярів”.

Жорстокі репресії за симпатії до українства, мадяризація закарпатської інтелігенції, а духовенства зокрема, масована пропаганда окремішності “русинського” народу та його мови, що стало основою угорської державної політики під час окупації Закарпаття в 1939-1944 рр., заклали соціальну базу неорусинства, що згодом активізувалося в умовах незалежної України, -- підсумовує Л. Белей.

Неорусини використовують гасла самостійної русинської церкви як одну із карт у своїй безкомпромісній антиукраїнській політиці. Однак, в будь-якому “неорусинському” храмі чи то в Пітсбурзі, чи в Пряшеві, чи може в Мішкольці, щоб пересвідчитися, що там безроздільно панує не “мова цієї землі”, а тільки англійська, словацька чи угорська мови. Наші одноплеменники у Словаччині, Угорщині та США стали легкою здобиччю асиміляції.

Неорусинство – місцевий різновид небезпечної антиукраїнської політики, спрямованої на дезінтеграцію українського етнографічного простору та цілісності української держави. Основна мета неорусинської доктрини – заперечити українськість історичного Закарпаття і тим самим суттєво – 200-300 кілометрів – обрізати найзахідніші українські етнічні терени – підсумовує свої висновки Любомир Белей.

Неорусинство народилося на теренах історичного Закарпаття наприкінці ХІХ ст. у лоні місцевого москвофільства та мадярофільства,

які, поступаючись ідеям українською національного відродження, намагалися витворити тут антиукраїнський анклав. Така антиукраїнська спрямованість неорусинства відповідала і відповідає геополітичним інтересам Росії, Угорщини, Словаччини, Польщі та Румунії. Неорусинська доктрина оформилась як штучно сконструйована система препарованих фактів з історії, мови, літератури, фольклору та етнографії корінного населення Закарпаття з метою створити ілюзію існування окремішнього “русинського” народу.

Вістря неорусинства спрямоване проти Української держави, яка за час своєї незалежності так і не створила стратегії розв’язання цієї проблеми. Навпаки, державні органи часто надають підтримку цьому рухові та тісно співпрацюють з його активістами. Л. Белей не без причини пише, що коли б Україна вела виважену гуманітарну політику, то вилучила б русинську мову з переліку закону “Про засади державної мовної політики”, оскільки русинська мова в Україні – це абсолютна лінгвістична фікція, яка не має ні орфографічних, ні фонетичних, ні граматичних, ні лексичних норм, а є асистемним конгломератом вузькоговіркових, діалектних, загальноукраїнських і чужомовних (угорських, словацьких, церковнослов’янських, російських) елементів, які об’єднуються хіба що назвою “русинська мова”. З таким висновком автора книжки не можна не погодитись. Дослідна публікація Л. Белей – немов документальна пересторога державній владі України перед небезпекою, що гряде.

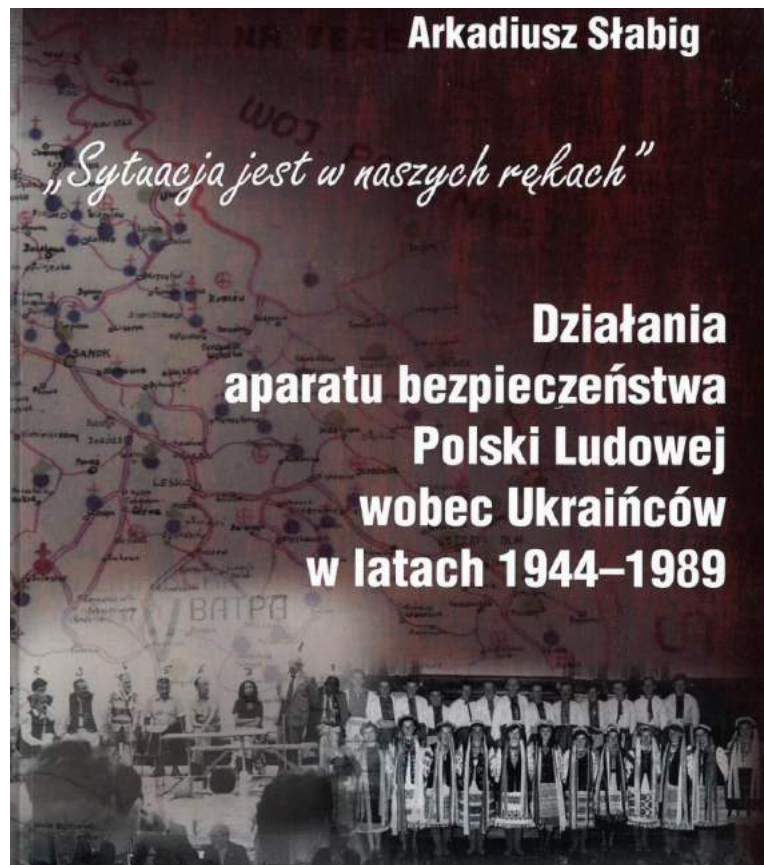
Кінчаючи огляд цієї вагомої під кожним оглядом публікації, бажаю навести слова

українського поета і священника-василіанина, родом з Пряшівщини, Севастіана Сабола, відомого під псевдонімом Зореслав, який брав активну участь в організації церковного життя Карпатської України, бо вважав себе українцем:

*Не знаю й сам, чому я покохав
Тебе, о Україно розп'ята
Тебе в кайданах, у невольничих,
Оганьблену тавром усіх неслав.
Я щастя, слави, величі бажав,
Коли ішов у світ, а Ти в Пилата
Конала в муці під рукою ката,
Та голос Твій молитвою дрижав.*

Дослідження доповнює карта говорів української мови за Ф. Жилком, мапа “русинських” теренів за Павлом Магочієм, 22 різномовні додатки та список використаної літератури. Публікація вийшла офсетним друком у м’якій обкладинці, але тиражу не названо. Можна здогадуватись, що він дуже низький. На жаль. Книжка дуже актуальна своїм змістом. Вона повинна бути в кожній бібліотеці України, тож її треба перевидати; прочитати її повинні всі, хто боліє добром Українського народу та власної держави, бо неорусинство не маргінальна закарпатська проблема, а місцевий різновид небезпечної антиукраїнської політики, з якою треба боротися.

Микола Дупляк

Поетичним словом

Іоанн Береславський (псевдонім Іоанн Грааля нар. 1946р.) - письменник, інтелектуал, громадський діяч, удостоєний «Нагороди миру» ім. Альберта Ейнштейна (2001). Міжнародний Біографічний Центр (Кембрідж, Великобританія) включив ім'я Іоанна Береславського до 13-го видання енциклопедії «ХТО Є ХТО серед інтелектуалів» (1998). Автор понад 600 книг. Працює у жанрі популярного художньо-філософського есе, історичного нарису, містичного дослідження, алегоричної оповіді.

МИЛИЙ ЛІКАР, АБО МЕДИЧНИЙ ЖРЕЦЬ У ПОЗИ ЛАОКООНА

Ніч – час молитов за покійничків.
Дурних помислів обпал всезцілюючий.

Ніч блаженна – піст та поклони.

А так заляк у позі Лаокоона
медичною статуєю з цементу
і напихаєш порадами недбалого
пацієнта.

Милий лікар з на обличчі застиглою
коника мукою,

в рецептурну дуду не дудукай-но.

Є хвороби невиліковні медикаментозно.

Врятувати від них може тільки
Омнімізерікордіоса.

Не тороч про трави з молочним настоєм.

Людина-бо іншого уділу достойна,
ніж цвірінчати латиною як
медінквізитор

з усім фарисейським своїм реквізитом.

На чолі вона має печать страсотерпця.

Причина хвороби – зачинене серце.

Не дивись Дур-ТБ, не шмаркайся в
газету.

Є віруси гірші за втрату імунітету.

Хребет розкришився, лопається
черепочок?

Самотою вмирати мало хто хоче.

Відмовився б від похоті та ще

м'ясоїдства,

склав би обітницю вічного дівства –
воскрес би й літав як та пташка заутра.

Біжи від медичних кумирів, полундра!

15.06.2019

ЗАНЕДБАНЕ СЕЛО

Сиділи-скорбіли,
синочків оплакували.

Хто на війні помер, хто в концтаборі.
На гойдалці дачній гойдалися,
на ти між собою зверталися.
У занедбаному селі самотньо, пустинно.
Матінко Божа, грішних прости нас.
Власті зазіхають на образи та іконки,
наругаються зі святині подонки.
Сльози на морозі обернулись
крижинками.
Іван Васильович ходить в пальтёчку
старорежимному,
а на столі – духовні книжки в нього.
Спробуй хазяйство держи самотою,
теленовин перетрави параною.
Сиділа я, мов дитя мале хникала.
Поможи, Богородице, Мати Великая.
15.06.2019

БЛИЖНЬОГО НОСИТИ НА РУКАХ

На землі жити мовби на небесах.
Ближнього носити на руках.

1.

Нас мало – і з кожним роком все менш.
І де ті покійнички, де вони, де ж?
Куди віднесло їх вітром пасатним,
не дочекавшись після темної нічки
Сварогова ранку?
Серце – всеємний замок Фрашкарта,
вміщується в ньому жителів землі
півмільярда.
Кладеш ночами небосажні поклінчики –
на побачення із тобою приходять
покійнички...
Ціна ближньому – вагом платини.
З відходом його не обов'язково втрачати
–
тільки й знаходити по розлуці короткій,
зневаживши провіденційні наосліп

скорочені строки.

В земнім часі жити мовби у вічності,
і строки подовжаться і ніколи не
скінчаться.

2.

Від зла лишився нуль без палички –
від божества відрізняюся мало чим.
Зла лишилось кіт наплакав –
божеством став у Гулагу.
Ближній став моїм обительним домом,
у Царство Боже прямуємо двоє,
хоча б поводитир був недужий на очі
і трішки тягнув на обочину.
Вище братства немає нічого.
Бережи свого ближнього від ворожого
ока.
Ближній – перлина безцінного кладу,
квітка з райського саду.
Проґавив його, упридул не помітив,
а тепер перед совістю відчуваю провину.
Зеком так і лишився, дивишся у вікно
заґратоване.
Від одноманітних пейзажів думки
збожеволіли.

Adoradísimo. Adoración.

Ближній ближче до істини, ніж міф або
сон.

Зло стирається, як зі скла автівки
пташиний послід.

І хто тебе зрозуміє на цій оглухлій землі?

Робот Роберт? Народ, що на стражище
силою привели?

А обожнювання ближнього – на крилах
ахурамаздійський політ.

4.

Між нами незгасна оселилась Мінне.
Ахурамаздійським вогнем обпалила
мене.

Ближній більше за себе самого.
У ньому перебуває повнота доброго
Бога.

Ти дививсь не туди.

Твій погляд не ніс нічого крім зла та біди.

Перед лицем вічності вади – ніщо.

Возлюби оком люблячим в ближньому
божество.

Братська любов – брачночертожна.

Обожнюю ближнього і тим самим
обожую,

і стосунки зав'яжуться без горя чи лих.

А бачити слабкості ближнього – гріх.

5.

На відміну від переважної більшості

я не позбавлений бачення повноти
божества

у ближньому,

хоч би був він недосконалим

або олігофреном і дауном.

Тільки б рептилоїдний мозок мислити

чисто не заважав,

навздогін за злими помислами не

почухрав.

Парадокси Премудрості не завжди

підлягають відмінам.

Тільки б хтось у час кризи тебе братньо

підтримав

та на рученьках хоч годину поносив і

потримав.

Коли ж бачення божества в ближньому

обопільне,

серця розкривають обійми гостинно

і вже двоє на одному коні-слоні-ослику,

а не недоторкані індивідууми-особні.

Мінне проганяє смерть як заїдливу

практикантку.

Ніючого чисту душу вивертати навспаки

і страх смерті на хворого наводити

спозаранку.

Йди геть. Перехід таїнственно світлий.

Одна за одну дві сестри-душі дають

відповідь.

6.

Та не літаю я на літаючій блюдці.

А слізки ллються та ллються,

і натекло їх ціле аж блюдце.

Нічого гірше хижості та закритого серця

у скарбницю доброго ближнього
замкнені дверці.

Хоч аж-аж який мудрий, хоч олігарх-
патріарх,

прославлений на церковних хорах –

я бажав би залишитися вічним слугою

на нетлінних твоїх тлінних

мощах.

Тільки б серце не закривалося ні на

хвилину.

Світлою радістю стріти Сварогову

днину!

Повітряних поцілунків обожнюваним

дітям – мільйони.

Та я не піду. Я завжди буду поруч.

Доля таїть у собі досконалий обмін:

пішов – і ближнього залишив на заміні.

Любов перемагає зло.

Любов – вище всього.

Любов вирішує всі проблеми й сваркию.

Боже, до чого серця без любові жорстокі,

слабкі...

О любові сокровенні рядки.

Ближній очікує зустрічі.

До побачення, друже, до зустрічі!

Зустрінемося на перехресті шляхів,

на перетині променів золотих

по закінченні днів.

А як і коли – звище видніш.

Провидіння Доброго Промислу прорахує

маршрут,

як білі кораблі одне одному навстріч

підуть.

Любов – совісна, відповідальна,

жертвна до останнього,

дівственна, безкорислива.

Бачення в ближньому провиденційного

співбесідника.

02.07.2019

КОЛИСКОВА

1.

Народила матінка в опівнічну годину
святую дитину,
вклала на ручках голівоньку.
Спи, малесенький, сни продовжаться
навч і зримо.
Народила матінка в опівнічну годину
під сонет Мікаела Тарівердієва.
Прости його, Матінко Божа, прости
його,
що у світ прийшов такий пронозливий,
злюбний.
Хто б приголубив, поспівчував йому хто
би.
Дитя плаче, прозріваючи то ясла, то
школу,
скільки днів осоружних піде за водою
і як добре було до та буде після.
І течуть у младенчика горесні слізки.
Матінка колисає його у м'якенькій
колисці.
Поспи, синку, закрій ясні очиці.
Ще надивишся снів, покладених
смертним у надмір,
не одну ще сльозу змахнеш блідими
руками.
Не плач, сонце, Небесна Матуся
заступиться.
Добре на рученьках її приголубитися.
Тюремну баланду змінить суп родинний
з лемішкою
і підеш далекою своєю доріжкою.

2.

Народила матінка в опівнічну годину
святую дитину.
І чого тобі, синку, скортіло?
Нічого тут незвичного чи особливого.
Цілісінькі дні все журба та нікчемниця.
За вікном завиває хурделиця.
Знайшлося кому би сповіодатись,
завзаємитися.
І яким-то погожим вітром тебе занесло?
Чи ж у перевізника з рук впало долі
весло?
Фатальна програма білизняною жердкою

в гардеробі повисла.
Це життя таке доброзичливе і зловісне.
Нічого втім не поробиш, ідеш своїм
ходом.
Одним здаєшся розумником, іншим –
страшним ідіотом.
Пароходик гуде. На пристані скупчилась
маса народу.
Таємничий младенцю, ти навіщо цю
землю відвідав?
Чи строчити доноси гіркі на сусіда,
не моргнувши і оком, розраховувати як
би покраще,
на старості босяка тинятись по хащах,
запастись про всяк випадок пляшкою
джину,
у капліці простояти з півдоби
благочинно?
Так велено. До було таких скільки і
скільки буде після...
Ворог проти кожного з них чинить
підступи.
Спи, дитятко. Сни бувають, як щічки,
ясночервоні.
А люди – вони до всього на світі готові.
21.07.2019

“Україна і світ”

У Нідерландах висадили соняхи з насіння, яке брали з поля, де впав МН17

Напередодні п'ятої річниці збиття пасажирського літака рейсу МН17, що забрало життя 298 людей, у тому числі 80 дітей, у нідерландському місті Гілверсюмі в дворі церкви священник і бургомістр висадили соняшники. Яскраво-жовті квіти виростили з донбаського насіння, взятого з поля, на яке впали уламки збитого лайнера. П'ять років тому в небі над Донбасом загинули 15 жителів цього міста. “Через п'ять років – ми все ще переповнені смутком”, – каже мер міста Пітер Броертєс. ротягом п'яти років після катастрофи соняшники з'явилися не тільки перед церквою, а й на перехрестях, перед вокзалом, нарешті в самому центрі міста перед ратушею.

Як відомо, Boeing-777 авіакомпанії Malaysia Airlines, рейс МН17 Амстердам-Куала-Лумпур, був збитий на Донбасі неподалік від Сніжного Донецької області 17 липня 2014 року. На його борту перебували 298 осіб, всі вони загинули. Міжнародне розслідування під егідою Нідерландів доводить, що літак збито з контрольованої сепаратистами території ракетним комплексом “Бук”, який прибув із Росії. Особу одного з російських фігурантів прослуховувань, опублікованих ІТ, вдалося встановити – це російський військовий Сергій Дубинський “Хмурий”.

5 червня 2017 року волонтерська команда розслідувачів Bellingcat заявила, що їм вдалося виявити “відсутню ланку” для ідентифікації російського “Бука”, який збив малайзійський “Боїнг”. Вони знайшли в соцмережах фотографію, на якій видно маркування ЗРК “Бук” №332, знятого до його транспортування в колоні до України в червні 2014 року.

Розслідувачі стверджують, що “Бук” був приписаний до 53-ї зенітно-ракетної бригади ЗС РФ з Курська. Експертам вдалося з’ясувати маршрут та визначити коло інших осіб, які могли бути причетні до транспортування ЗРК по російській території.

Також Bellingcat визначив особи сімох військових водіїв РФ, які тоді транспортували “Буки” з Курської області на Донбас.

24 травня 2018 року представники Міжнародної слідчої групи (JIT) на прес-конференції в Гаазі повідомили про результати розслідування. Вони дійшли висновку, що ЗРК “Бук”, який збив “Боїнг”, належав 53-й зенітно-ракетній бригаді міноборони Росії. Згодом у мережі з’явилося відео цього розслідування.

19 червня 2019 року в Нідерландах оприлюднили нові висновки розслідування Спільної слідчої групи щодо збиття малайзійського літака. Слідчі назвали імена чотирьох підозрюваних. Це – Ігор Гіркін (прізвисько “Стрелков”), Сергій Дубинський (прізвисько “Хмурий”), Олег Пулатов (“Гюрза” і “Халіф”), Леонід Харченко. “Прокурорська служба звинувачує цих чотирьох у тому, що їхні дії призвели до збиття рейсу МН17. Є підозра, що вони тісно співпрацювали, щоб отримати пускову установку і збити літак. Тому їх можна вважати підозрюваними”, – сказав представник JIT.

Цього ж дня працівники Головного слідчого управління Служби безпеки України під процесуальним керівництвом Генпрокуратури склали повідомлення про підозру чотирьом особам у кримінальному провадженні, зареєстрованому 17 липня 2014 року за фактом збиття пасажирського літака “Боїнг 777” (рейс МН-17) авіакомпанії “Малайзійські авіалінії”.

Підозри оголосили трьом росіянам і одному українцеві: громадянину Російської Федерації Гіркину І.В. у вчиненні злочину, передбаченого ч. 3 ст. 27, ч. 3 ст. 258 КК України;

громадянину Російської Федерації Дубінському С.М. у вчиненні злочину, передбаченого ч. 3 ст. 27, ч. 3 ст. 258 КК України;

громадянину Російської Федерації Пулатову О.Ю. у вчиненні злочину, передбаченого ч. 5 ст. 27, ч. 3 ст. 258 КК України;

громадянину України Харченку Л.В. у вчиненні злочину, передбаченого ч. 5 ст. 27, ч. 3 ст. 258 КК України.

У Росії назвали “голосливими” обвинувачення Міжнародної спільної слідчої групи щодо причетності російських військовослужбовців до катастрофи МН17.

Російські дипломати стверджують, що у слідчих немає “конкретних доказів”, і заявляють, що доводи слідчої групи сформульовані “зокрема за підтримки сумнівних джерел інформації”

Провідні держави світу, а також міжнародні структури закликають Росію взяти на себе відповідальність за катастрофу.

“БОРИСТЕН” рекомендує”

Книга, яку варто придбати

Операція «Вісла» - це важливий розділ польсько-української історії. Це болісна, вразлива і складна проблема. Її досліджували і продовжують досліджувати науковці, журналісти, політики. Вони шукають м.ін., відповіді на питання, чому застосовано загальну, колективну відповідальність стосовно майже 150 тисяч польських громадян української національності, навіть дітей та людей похилого віку. Зроблено з них убивців, мародерів і ворогів народної Польщі.

Книга Кристофора Потачала показує різні відтінки військово-збройного польсько-українського конфлікту на теренах Речі Посполитої. Автор використав не тільки інтригуючі, важливі документи, але й опитував людей, які особисто пережили це лихо. Поляки і українці, близькі і давні сусіди; співробітники міліції, служби безпеки та військові розповідали, яким було їхнє життя, які проблеми та непрості рішення виникали перед ними. Ці відносини відтворюють, яким насправді були події тих днів, і є доказом та свідченням братовбивчої війни, під час якої жодна зі сторін не мала «чистих рук».

Операція «Вісла» не закінчилася переселенням українців та мішаних сімей на Повернені Землі (Ziemia Odzyskana). Вона досі триває у наших душах, пам'яті, та переказах з покоління в покоління. Ця спільна пам'ять поляків та українців досі трактується по-різному, досі існують недовіра, претензії, які не дають можливості вибачитися один перед одним. Але надія на нове братерство є і вона не погасне.

Формат книги 135 мм x 206 мм,

кількість сторінок 336, тверда обкладинка.

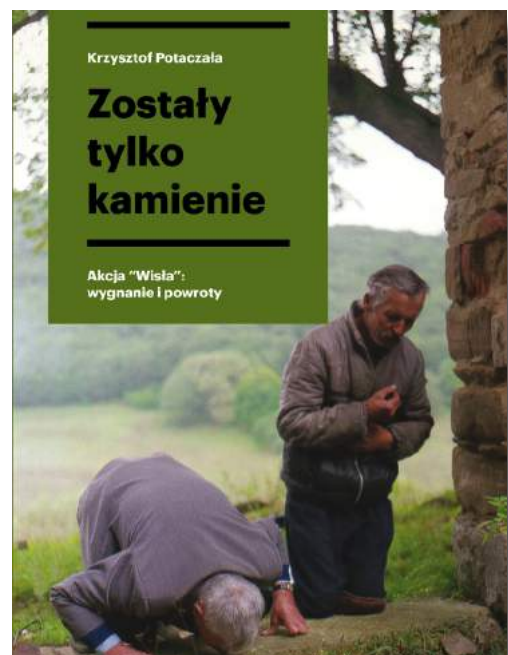
Кристофор Потачала – журналіст, репортер, друкується у місцевих і загальнонаціональних видавництвах. До цього часу було видано: «KSU – rejestracja buntu» («КСУ – реєстрація бунту»), «Bieszczady w PRL-u» («Бескиди в ПНР» (три томи); «To nie jest miejsce do życia. Stalinowskie wysiedlenia znad Bugu i z Bieszczadów» («Це не місце для життя Сталінські виселення з-над Бугу та Бескидів»). Автор мешкає в Устриках Долішніх.

Текст на основі пресової інформації видавництва «Prószyński i S-ka» опрацювали Стефан Лашин і Віра Бочуляк.

Більш докладну інформацію про цю книгу можна отримати в Польщі та Америці.

Польща: Тел. +48 22 278 1727, або інтернет-сторінка: <https://ksiegarnia.proszynski.pl>, Ціна примірника – 29.60 зл.

Сполучені Штати: Стефан Лашин, тел. моб. (516) 582 0258, або slaszyn@aol.com. Ціна примірника 15.00 доларів.

«Спеціально для "Бористену"»

ДЕЩО ПРО ВАРШАВСЬКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АЛЬМАНАХ

У літній день, коли надворі спека, в холодочку розкриваю "Український альманах" на 2019 рік, щоб познайомитися з його змістом. Ця публікація – орган Об'єднання українців у Польщі (ОУП), виходить у Варшаві від 1996 року. Перед тим, за часів комуністичного правління у Польщі (від 1959 року) в польській столиці виходили "Українські календарі", що їх публікувало Українське суспільно-культурне товариство (УСКТ). Обидві публікації популярні серед української спільноти в Польщі. Однак, вони різняться, в основному, своїм змістом і своїм тиражем. Публікація ОУП виходить на гарнішому папері, більша розміром і багатша змістом. Головними редакторами "Українського альманаха" були: Степан Заброварний, Мирослав Вербовий, Ярослав Сирник, Ростислав Крамар, а тепер ці обов'язки почала виконувати Ольга Попович. Альманах, який перечитую, гарно зредагував Ростислав Крамар. У ньому, окрім календаря, дуже важлива календарна частина історичного порядку, що вказує на ювілейні дати в історії та культурі України. Це немов калейдоскоп з минулого нашого народу.

Зміст цієї публікації поділений на п'ять основних розділів: сьогодні, на просторі століть, коріння, люди, культура та література. У першому читач знаходить чимало цікавих відомостей про сучасний стан польсько-українських відносин на тлі життя українців у Польщі. Тут і справа д-ра Григорія Купріяновича, і польсько-український діалог, і пикулицькі події, і українськомовна освіта у Варшаві, і докір українському урядові за неухвагу

до проблем життя українців у країні над Віслою. Відомо ж бо, що Україна, як держава, не надавала не тільки підтримки українській меншині, тобто корінним українцям у Польщі, але й не завжди виявляла з ними солідарність. Більше це робили громадські організації, зокрема, локальні місцеві органи влади. Крім того, Польща роками дотримується чіткої політики щодо України, що базується на історичному минулому, а Україна не виробила напрямних щодо українсько-польських стосунків і підтримки української громади та позиціонування України у спільному європейському домі. У другому розділі знаходимо дуже цікаве інтерв'ю з польським істориком Маріюшом Зайончковським, у якому той м. ін. сказав, що "в Сагрині та в двох інших селах здійснено воєнні злочини". У цьому ж розділі є гарна стаття проф. Віктора Матвієнка про перший досвід соборності українських земель у ХХ столітті. Автор робить такий висновок: "... багато наших громадян морально, психологічно, ментально – ще в СРСР, а фізично – вже тут, в українській державі". Слідують інші цікаві статті українського історика Сергія Грабовського про українські сюжети пакту Молотова-Ріббентропа; українського історика Андрія Когута про витоки депортаційної операції "Запад"; польського публіциста Томаша Щепанського про діяльність товариства "Помост" та журналу "Мендзиможе"; доктора історичних наук Миколи Дорошка про російські "війни пам'яті" проти України, який стверджує, що 2014 року на українську землю

прийшла війна... Ті з кремлівських політиків, що розпочали війну проти України, мають намір повернути нашу державу в зону російського впливу, в якій Україна мала прикрість перебувати після невдалого геополітичного вибору гетьмана Богдана Хмельницького в 1654р.”

Дуже цікавий своїм змістом є розділ “Коріння”, присвячений проблемам української меншини в Польщі. Читач довідається з них про українців, заарештованих органами управління громадської безпеки на Західному Помор’ї та засуджених Військовим районним судом у Щецині в 1947-1955 роках; про примусове виселення бойків у південні області України, що супроводжувалось радянською пропагандою про щасливе життя у степах. Інші статті присвячено проблемам українського шкільництва в Польщі: 50-річчю української школи в Ґурові Ілавецькому та організації української середньої школи в цьому ж Ґурові Ілавецькому; навчанню української мови на Підляшші тощо. Інша стаття присвячена українській семикласній школі в Перемишлі, що діє під назвою “Шашкевичівка”. Прикметне те, що перед війною (1911 – 1939) вона проіснувала 28 років і в наш час (1991 – 2019) також 28 років.

У розділі “Люди” київський історик Микола Томашик оприлюднив статтю про Митрополита Іларіона (Огієнка) та його захист православних Холмщини і Підляшшя. Відомо ж бо, що лише 1938 року під час акції руйнування православних церков на Холмщині та Підляшші за два місяці українці втратили понад 120 храмів, а протягом двох тижнів березня 1944 р. в одному Ґрубешівському повіті з рук польського підпілля загинуло понад 2000 вірних. Український історик

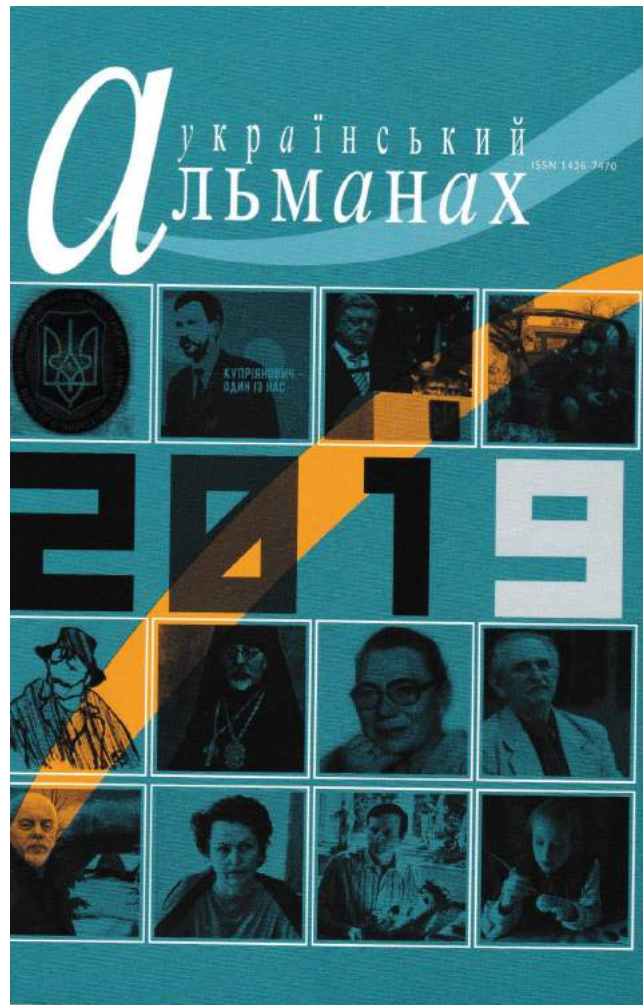
з Польщі Ігор Галагіда знайомить читачів з Анною Валентинович – одною із найбільш заслужених діячок польської “Солідарности” та переконливо доводить її українське походження. Анна загинула у Смоленській катастрофі разом із провідниками польської державної верхівки. З думкою про її українське походження рішуче не погоджується знаний україножер ксьондз Тадеуш Ісакович-Залеський. В Альманасі знаходимо й дуже актуальну статтю спортивних журналістів про російсько-українську війну на Донбасі, адже ж там чи не кожного дня гинуть оборонці нашої Батьківщини. Темі війни на Сході України присвячена також стаття журналістки Богдани Костюк про консолідацію українських патріотів у боротьбі з агресором. Для лемків у Польщі популярною є “Лемківська ватра” у Ждині, що, як пише Мар’яна Кріль, “давала можливість лемкам бути у себе”. Авторка розповідає про засновника ватри Володимира Ґрабана. Про українську діаспору приваблює цікава стаття науковця Лідії Стефанівської про Ярославу Рубель – відому громадську та пластову діячку в США. Окремі статті присвячено українському різьбярєві Андрієві Сухорському з Канади з нагоди його 90-річчя та Федорові Ґочу – засновникові Музею лемківської культури в Зиндрановій. Увагу читача привертає інтерв’ю доцента Тараса Лильо з Богданом Горинем, який свій життєвий досвід підсумував такими словами: “Праця для свого народу – єдиний чин, який виправдовує існування людини”.

Цікавий також розділ “Культура, література”. У ньому розповідається про нові публікації про долю української меншини в Польщі,

про “українізацію” львівських батярів тощо. На окрему увагу заслуговує тут стаття дослідниці Олександри Іванюк “Сучукрліт у Польщі: польські репортажі домінують над українськими романами”. Авторка стверджує, що українців і поляків об’єднує “малочитання”. Згідно з останніми опитуваннями, 51% українців за 2017 рік не прочитали жодної книжки, 6% не змогли відповісти, чи вони взагалі що-небудь читали. Аналогічно, 63% поляків не прочитали за 2016 рік жодної книжки. Авторка відмічає, що Україна не інвестувала в переклад власної літератури за кордоном і довгий час не мала діяльного Інституту книги, тож теперішня ситуація залишає бажати кращого. Більшість перекладів здійснюється завдяки завзяттю самих перекладачів, особливо якщо йдеться про поезію. Відрадне те, що український Інститут книги таки постав і почав працювати, хоча подібний польський Інститут книги працює набагато краще. На думку авторки, особливе зацікавлення в Польщі викликає постать і літературний здобуток Оксани Забужко, якій тут пророкують Нобелівську премію.

Цікаву статтю про те, як Тризуб – знак Володимира Великого, сто років після віднайдення, повернувся на герб модерної України, написав редактор і публіцист Богдан Завітній. На закінчення Альманах пропонує своїм читачам цікаву статтю українського письменника в Польщі Юрія Гаврилюка про Північне Підляшшя. Автор розповідає про національне відродження підляського українства в 70-80-их роках минулого століття та мандрівку підляшан у літературу, що знайшла відображення у письменницькому слові.

Український альманах – цінна та цікава й багата своїм змістом публікація, що повинна бути гарним надбанням у всіх

українських сім'ях. Вона вийшла завдяки підтримці Міністерства внутрішніх справ і адміністрації тиражем усього 800 примірників. До речі, Українські календарі виходили набагато більшим тиражем, наприклад: 1959 р. – 10,000, 1963 р. – 7,000, 1970 р. – 9,000, 1975 р. -- 8,500, 1988 р. – 6,000 примірників. Ще десять років тому Український альманах вийшов тиражем 1,000 примірників. Наклад оцих публікацій дозволяє зробити такі висновки: по-перше, люди тепер менше читають; по-друге, процес асиміляції і полонізації українського населення на польському засланні збирає своє жниво. Саме цього бажали ті, що 1947 року здійснювали злочинну військову операцію “Вісла” з думкою про загладу української меншини в Польщі.

Микола Дупляк

«Освіта»

ДНУ – лідер у регіоні та Україні

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара увійшов до першої десятки Консолідованого рейтингу вишів України-2019, складеного інформаційним освітнім ресурсом «Освіта.іа», та визнаний кращим університетом центрального регіону.

Зазначимо, наш університет – єдиний серед ЗВО Дніпра у першій десятці консолідованого рейтингу. Дніпропетровська медична академія посіла 15-16 сходинку, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» – 33, Придніпровська академія будівництва та архітектури – 43 позицію.

Для оцінювання закладів вищої освіти укладачі послуговувалися авторитетними серед експертів та засобів масової інформації світовими і національними рейтингами: «Топ-200 Україна», Scopus та «Бал ЗНО на контракт», кожен з яких враховує різні критерії. Зокрема, рейтинг «Топ-200 Україна» складає Центр міжнародних проєктів «Євроосвіта», використовуючи дані прямих вимірів та експертних думок. Діяльність вишів оцінюється з допомогою інтегрованого індексу, який містить три комплексні складові: індекси якості науково-педагогічного потенціалу, індекс якості навчання та індекс міжнародного визнання. Рейтинг Scopus враховував показники наукометричної бази даних Scopus, яка сьогодні в науковому світі є важливим інструментом для відстеження цитованості наукових статей працівників навчального закладу в наукових виданнях. Рейтинг «Бал ЗНО на контракт» містить інформацію про показники середнього бала ЗНО абітурієнтів, яких у 2018 році зараховано до вишів на навчання за контрактом. Фактично так визначаються університети-лідери серед закладів освіти, в яких молодь виявила бажання здобувати вищу освіту за власні кошти.

Уже не перший рік ДНУ утримує першість у підрейтингах «Кращі виші центрального регіону України» та «Рейтинг вищих навчальних закладів Дніпра». У підрейтингу «Кращі класичні університети України» цього року наш університет посів шосту сходинку, поступившись Київському національному університету імені Т. Шевченка, Харківському національному університету ім. В. Каразіна, Львівському національному університету ім. І. Франка, Національному університету «Кієво-Могилянська академія» та Одеському національному університету ім. І. Мечникова (1-5 місця відповідно). Загалом, консолідований рейтинг охопив 240 закладів вищої освіти та визначив лідерів у семи підрейтингах: «Кращі класичні університети України», «Кращі приватні виші», «Кращі київські виші», «Кращі виші регіонів України», «Кращі педагогічні виші», «Кращі медичні університети України», а також «Кращі навчальні заклади областей України».

Інформаційно-аналітичне агентство ДНУ

**“Я в серці маю те, що не вмирає”:
ТОП-15 цитат Лесі Українки**

1. Самій не довго збитися з путі, Та
трудно з неї збитись у гурті. (Мій
шлях)
2. І ти колись боролась, мов Ізраїль,
Україно моя! Сам Бог поставив
супроти тебе силу неблаганну
сліпої долі.
3. Права без обов'язків – то сваволя.

4. Терпять кайдани – то
всесвітський сором, забудь їх, не
розбивши, – гірший стид.
5. Не маловірна я, занадто вірю, і
віра та мене навек погубить.
6. Хто визволиться сам, той буде
вільний, хто визволить кого, в
неволю візьме (Осіння казака)
7. Геройство мусить мати нагороду,
се і Боги, і люди признають.
8. Поки біди не знатимеш, то й
розуму не матимеш (Біда навчить)
9. Ну, як-таки, щоб воля – та
пропала? Се так колись і вітер
пропаде! (Лісова пісня)
10. Добраніч, сонечко! Ідеш на
захід... Ти бачиш Україну –
привітай! (Бояриня)
11. Врятуєш душу, коли загубиш
тіло.
12. Малоросійство – це не політика
і навіть не тактика, лише завжди
апріорна і тотальна капітуляція.
13. Хто не жив посеред бурі, той
ціни не знає силі.
14. Люди й покоління – се тільки
кільця в ланцюгу великім
всесвітнього життя, а той ланцюг
порватися не може.
15. Ні! я жива! Я буду вічно жити! Я
в серці маю те, що не вмирає. (Лісова
пісня)

ВТРАТИТИ БАТЬКІВЩИНУ

Все своє життя заступник Меджлісу кримськотатарського народу Ільмі Умеров присвятив поверненню свого народу до Криму. Сам Ільмі втрачав свою Батьківщину двічі, проте це його не зламало. Непохитний борець за справедливість, на міжнародних майданчиках він продовжує розповідати світу про злочини, які чинить окупаційна влада на півострові, та захищати права кримських татар. За багаторічну боротьбу проти тоталітаризму та утисків Ільмі Умеров отримав премію Платформи європейської пам'яті та совісті.

”

Якщо ви любите
свою Батьківщину,
то за неї треба
боротися!

Ільмі Умеров

заступник голови Меджлісу

кримськотатарського народу

Рецепти *української* кухні

Домашнє морозиво: і спека не страшна!

Приготування домашнього морозива не займе у вас багато часу, а лише принесе задоволення та користь.

Інгредієнти:

8 яєчних жовтків
1,5 склянки цукру
0,5 кг мелених горіхів
2 склянки вершків
ванілін.

Приготування:

Розтерти 8 жовтків з 100 г цукру і ваніллю, збивати на плиті, поки не загусне, не даючи закипіти. Перемішати з меленими горіхами.

Збити 2 склянки густих вершків, додати 0,5 склянки цукру, змішати з охолодженими горіхами і жовтками. Заморозити в пломбірній формі.

**ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО
ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ
УКРАЇНИ**

Не рубай

а посади!

ШВИДКО
ЗРУЧНО
ПРЯМО В РУКИ

Найшвидший і найбільш надійний посилковий сервіс до України та країн СНД. Порівняйте терміни доставки пакунків через компанію МІСТ з другими компаніями і переконайтесь в цьому самі.

- ДОСТАВКА КОРАБЛЕМ
В Україну: 30-40 днів
В Москву: 30-40 днів
В Ст. Петербург: 35-45 днів
Решта регіонів на www.meest.us
- ВІДПРАВКА АВІА І МОРСЬКИХ ВАНТАЖІВ
- ДОСТАВКА АВТОМОБІЛІВ У КОНТЕЙНЕРАХ
- УПАКОВКА І СТРАХУВАННЯ
- ПЕРЕКАЗ ГРОШЕЙ ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ

ЕКСПРЕС ДОСТАВКА ПОСИЛОК:
В Україну: 3-5 робочих днів
В Москву: 5-7 робочих днів

1-800-288-9949 www.meest.us

MIST MEEST
mist

Marketing and design by imaginestudio.com

Заснований 2005 року поштово-логістичний оператор України, ТзОВ «Торговий Дім «Міст Експрес» є одним з лідерів у сегменті доставки відправлень «до рук» Одержувача. Підприємство належить до поштово-логістичної групи «Meest Group», яка сягає своїм корінням міжнародної корпорації МІСТ (Meest Corporation Inc., Торонто, Канада).

У кожному обласному центрі України та у великих містах діють склади компанії з технологією он-лайн реєстрації усіх процесів: приймання на склад, видача на доставку чи видача відправлень клієнту на складі. Компанія обслуговує понад 100 власних підрозділів, активно розбудовує мережу агентських пунктів прийому-видачі відправлень на території України. Володіє найбільшим серед експрес-перевізників власним флотом транспорту, який нині становить понад 300 одиниць, а понад 500 одиниць транспорту виконує доставку за контрактом.

Основна продукція/послуги компанії: доставка відправлень між відділеннями («склад-склад»); доставка відправлень від Замовника «до дверей» Одержувача («від дверей до дверей»); адресна розсилка кореспонденції (рахунків, договорів, періодичних видань, POS матеріалів) у поштову скриньку чи безпосередньо «до рук» Одержувача; доставка товарів дистанційної торгівлі (інтернет-магазинів, телемагазинів, компаній, що торгують за каталогом, MLM-компаній).

